



EBA/GL/2017/06

20/09/2017

Obecné pokyny

k postupům řízení úvěrového rizika
úvěrových institucí a účtování
očekávaných úvěrových ztrát

1. Dodržování předpisů a oznamovací povinnost

Status těchto obecných pokynů

1. Tento dokument obsahuje obecné pokyny vydané podle článku 16 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1093/2010¹. V souladu s čl. 16 odst. 3 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1093/2010 příslušné orgány a finanční instituce vynaloží veškeré úsilí, aby se těmito obecnými pokyny řídily.
2. Obecné pokyny formulují názor orgánu EBA na náležité postupy dohledu v rámci Evropského systému dohledu nad finančním trhem nebo na to, jak by unijní právní předpisy měly být uplatňovány v konkrétní oblasti. Příslušné orgány ve smyslu čl. 4 odst. 2 nařízení (EU) č. 1093/2010, na které se tyto obecné pokyny vztahují, by s nimi měly být v souladu a začlenit je do svých postupů (např. pozměněním právního rámce nebo dohledových postupů), včetně případů, kdy jsou obecné pokyny zaměřeny v první řadě na instituce.

Oznamovací povinnost

3. V souladu s čl. 16 odst. 3 nařízení (EU) č. 1093/2010 musí příslušné orgány do 20.11.2017 orgánu EBA oznámit, zda se těmito obecnými pokyny řídí nebo hodlají řídit, a v opačném případě uvést do tohoto data důvody, proč se jimi neřídí či nehodlají řídit. Neposkytnou-li příslušné orgány oznámení v této lhůtě, bude mít orgán EBA za to, že se těmito obecnými pokyny neřídí nebo nehodlají řídit. Oznámení by měla být zasílána na formuláři, který je k dispozici na internetových stránkách orgánu EBA, na adresu compliance@eba.europa.eu s označením „EBA/GL/2017/06“. Oznámení by měly předkládat osoby s příslušným oprávněním oznamovat, zda se jejich příslušné orgány těmito obecnými pokyny řídí nebo hodlají řídit. Jakoukoli změnu stavu dodržování pokynů je rovněž nutno oznámit orgánu EBA.
4. Oznámení budou zveřejněna na internetových stránkách orgánu EBA v souladu s čl. 16 odst. 3.

¹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1093/2010 ze dne 24. listopadu 2010 o zřízení Evropského orgánu dohledu (Evropského orgánu pro bankovníctví), o změně rozhodnutí č. 716/2009/ES a o zrušení rozhodnutí Komise 2009/78/ES (Úř. věst. L 331, 15.12.2010, s. 12).

2. Předmět, působnost, adresáti a definice

Předmět

5. Tyto obecné pokyny vymezují řádné postupy řízení úvěrového rizika pro úvěrové instituce v souvislosti se zaváděním a průběžným uplatňováním účetních rámců očekávaných úvěrových ztrát.
6. Tyto obecné pokyny rovněž poskytují příslušným orgánům vodítko, pokud jde o posuzování účinnosti postupů řízení úvěrového rizika instituce, zásad, procesů a postupů, které ovlivňují úroveň opravných položek.

Působnost

7. Tyto obecné pokyny se vztahují na postupy řízení úvěrového rizika úvěrových institucí ovlivňující posouzení úvěrového rizika a vyčíslení očekávaných úvěrových ztrát a opravných položek v použitelném účetním rámci. Tyto obecné pokyny se rovněž uplatní v případě, že účetní hodnota úvěrové expozice je, povoluje-li to použitelný účetní rámec, snížena přímo bez použití účtu opravných položek. Tyto obecné pokyny nestanovují žádné doplňující požadavky ohledně stanovení očekávané ztráty pro účely regulatorního kapitálu.
8. Tyto obecné pokyny se opírají o článek 74 směrnice 2013/36/EU², podle kterého musí mít instituce přiměřené mechanismy vnitřní kontroly, včetně řádné správy a účetních postupů, které odpovídají náležitému a účinnému řízení rizik a podporují je; a o ustanovení čl. 79 písm. b) a c) uvedené směrnice, podle kterých příslušné orgány musí zajistit, aby instituce měly zavedeny interní metodiky umožňující hodnocení úvěrového rizika expozic vůči jednotlivým dlužníkům a na úrovni portfolia a dále efektivní systémy průběžné správy a sledování různých portfolií a expozic, a to včetně identifikace a řízení problémových úvěrů a tvorby odpovídajících úprav ocenění a rezerv. Kromě toho čl. 88 odst. 1 písm. b) směrnice 2013/36/EU stanovuje zásadu, že „vedoucí orgán musí zajistit integritu systémů účetnictví a finančního výkaznictví, včetně finanční a provozní kontroly a dodržování práva a příslušných norem“. A konečně, jak se uvádí v čl. 104 odst. 1 směrnice 2013/36/EU, příslušné orgány mohou uplatňovat opatření dohledu, včetně toho, že mohou na úvěrových institucích požadovat posílení zavedených systémů, postupů, mechanismů a prováděných strategií v souladu s články 73 a 74 (čl. 104 odst. 1 písm. b)) a použití specifického systému

² Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/36/EU ze dne 26. června 2013 o přístupu k činnosti úvěrových institucí a o obezřetnostním dohledu nad úvěrovými institucemi a investičními podniky, o změně směrnice 2002/87/ES a zrušení směrnic 2006/48/ES a 2006/49/ES (Úř. věst. L 176, 27.6.2013, s. 338).

tvorby opravných položek a rezerv nebo zacházení s aktivy z hlediska kapitálových požadavků (čl. 104 odst. 1 písm. d)).

9. Obecné pokyny stanovené v oddíle 4.3 se vztahují pouze na úvěrové instituce, které sestavují svoje účetní závěrky podle mezinárodních standardů účetního výkaznictví IFRS® (dále jen „standards IFRS®“) přijatých v souladu s nařízením (ES) č. 1606/2002³ a na které se vztahuje IFRS 9 *Finanční nástroje* (dále jen „IFRS 9“).
10. U úvěrových institucí, na které se účetní rámce pro očekávané úvěrové ztráty nevztahují, by příslušné orgány měly případně zvážit použití relevantních aspektů těchto obecných pokynů týkajících se postupů řízení úvěrového rizika v souvislosti s použitelným účetním rámcem.
11. Příslušné orgány by měly zajistit, aby úvěrové instituce dodržovaly tyto obecné pokyny na individuálním, subkonsolidovaném a konsolidovaném základě v souladu s článkem 109 směrnice 2013/36/EU.
12. Obecné pokyny stanovené v oddíle 4.4 by měly být považovány za doplnění a bližší specifikaci procesu dohledu a hodnocení (SREP) uvedeného v článku 97 a v čl. 107 odst. 1 písm. a) směrnice 2013/36/EU, zejména pak, pokud jde o posuzování řízení a kontrol úvěrového rizika a účtování očekávaných úvěrových ztrát. Příslušné orgány by tudíž měly dodržovat obecné pokyny stanovené v oddíle 4.4 v souladu s obecnými pokyny orgánu EBA ke společným postupům a metodikám přezkumu a vyhodnocení⁴.

Adresáti

13. Tyto obecné pokyny jsou určeny příslušným orgánům ve smyslu čl. 4 odst. 2 bodu i) nařízení (EU) č. 1093/2010.
14. Obecné pokyny stanovené v oddílech 4.1, 4.2 a 4.3 jsou rovněž určeny úvěrovým institucím ve smyslu čl. 4 odst. 1 bodu 1 nařízení (EU) č. 575/2013⁵.

³ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1606/2002 ze dne 19. července 2002 o uplatňování mezinárodních účetních standardů (Úř. věst. L 243, 11.9.2002, s. 1).

⁴ EBA/GL/2014/13.

⁵ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 575/2013 ze dne 26. června 2013 o obezřetnostních požadavcích na úvěrové instituce a investiční podniky a o změně nařízení (EU) č. 648/2012 (Úř. věst. L 176, 27.6.2013, s. 1–337).



Definice

15. Není-li uvedeno jinak, pojmy použité a vymezené ve směrnici 2013/36/EU, v nařízení (EU) č. 575/2013 a v IFRS 9 mají v těchto obecných pokynech stejný význam. Kromě toho pro účely těchto obecných pokynů platí tyto definice:

Opravné položky	Opravnými položkami se rozumí objem rezerv na krytí úvěrových ztrát v důsledku úvěrových expozic, který byl vykázán v rozvaze úvěrové instituce v souladu s použitelným účetním rámcem.
Úvěrové expozice	Úvěrovými expozicemi se rozumí úvěry, úvěrové přísliby a smlouvy o finančních zárukách, na které se vztahuje rámec očekávaných úvěrových ztrát ⁶ .
Dočasné úpravy opravné položky	Dočasnými úpravami opravné položky se rozumí úpravy opravné položky sloužící k zohlednění situace, kdy je zřejmé, že stávající nebo očekávané rizikové faktory nebyly zohledněny v hodnocení úvěrového rizika a v procesu modelování k datu vykázání.

⁶ Působnost obecných pokynů orgánu EBA se může lišit od působnosti požadavků týkajících se znehodnocení podle použitelného účetního rámce. Působností obecných pokynů orgánu EBA je například užší než působností na základě IFRS 9.

3. Provádění

Datum použití

16. Tyto obecné pokyny by měly být provedeny na začátku prvního účetního období, které začíná dne 1. ledna 2018 nebo později.

4. Obecné pokyny k postupům řízení úvěrového rizika a účtování očekávaných úvěrových ztrát

4.1 Obecná ustanovení

4.1.1 Použití zásad proporcionality, významnosti a symetrie

17. Úvěrové instituce by měly tyto obecné pokyny dodržovat způsobem, který odpovídá jejich velikosti a vnitřní organizaci a povaze, rozsahu a složitosti jejich činnosti a portfolií a obecněji všem ostatním relevantním skutečnostem a okolnostem úvěrové instituce (a případně skupiny, k níž náleží). Používání řádně navržených přiměřených přístupů by nemělo ohrozit kvalitní provádění účetních rámců pro očekávané úvěrové ztráty.
18. Úvěrové instituce by měly rovněž řádně přihlídnout k uplatnění zásady významnosti. Nemělo by to však vést k tomu, aby jednotlivé expozice nebo portfolia byly považovány za nevýznamné, pokud pro úvěrovou instituci představují souhrnně významnou expozici. Významnost by navíc neměla být posuzována pouze na základě potenciálního dopadu na výkaz zisku nebo ztráty k datu vykazání. Například velká portfolia úvěrových expozic, jako jsou hypoteční úvěry na bydlení, by obecně byla považovaná za významná i v případě, že mají vysokou míru zajištění.
19. Při zvažování, jak při navrhování metodiky pro očekávané úvěrové ztráty nebo při jejím provádění přihlížet k proporcionalitě nebo významnosti, je důležité zajistit, aby nedošlo ke zkreslení.
20. Včasné zaúčtování zhoršení úvěrové kvality a opravných položek by nemělo být odkládáno, aniž je dotčena skutečnost, že účetní rámce pro očekávané úvěrové ztráty jsou symetrické, takže by následné změny (zhoršení kvality i zrušení takového zhoršení kvality) v profilu úvěrového rizika dlužníka měly být zohledněny při vyčíslování opravných položek.

4.1.2 Zohlednění přiměřených a doložitelných informací

21. Úvěrové instituce by měly při používání modelů pro účtování očekávaných úvěrových ztrát zohlednit celou řadu informací. Zohledňované informace by měly být relevantní pro posuzování úvěrového rizika a vyčíslení očekávaných úvěrových ztrát u konkrétní posuzované úvěrové expozice a měly by zahrnovat informace o minulých událostech, současných podmínkách a prognózách budoucích ekonomických podmínek. Informace, které jsou nakonec zahrnuty do posouzení úvěrového rizika a vyčíslení očekávaných úvěrových ztrát, by měly být také přiměřené a doložitelné. Při stanovování rozsahu relevantních informací, které by měly být zohledněny, a při určování, zda jsou zohledňované informace přiměřené

a doložitelné, by úvěrové instituce měly používat svůj úsudek založený na zkušenostech v úvěrové oblasti. Přiměřené a doložitelné informace by měly vycházet z relevantních skutečností a zdravého úsudku.

4.1.3 Zohlednění informací o budoucím vývoji

22. Kvůli zajištění včasného zaúčtování úvěrových ztrát by úvěrové instituce měly zohledňovat informace o budoucím vývoji, včetně makroekonomických faktorů. Při zohledňování informací o budoucím vývoji by úvěrové instituce měly používat zdravý úsudek v souladu s obecně uznávanými metodami ekonomické analýzy a prognózy, který se opírá o dostatečný soubor údajů.
23. Úvěrové instituce by měly být schopné prokázat, jak při posuzování a vyčíslování očekávaných úvěrových ztrát zohlednily relevantní, přiměřené a doložitelné informace. Při zvažování budoucích scénářů by úvěrové instituce měly používat úsudek založený na zkušenostech v úvěrové oblasti a zohlednit potenciální následky událostí, které nastanou nebo nenastanou, a výsledný dopad na vyčíslení očekávaných úvěrových ztrát. Informace by z tohoto procesu neměly být vyloučeny pouze proto, že je málo pravděpodobné, že daná událost nastane, nebo že je nejistý dopad události na úvěrové riziko nebo na výši očekávaných úvěrových ztrát. Za určitých okolností nemusí být informace, které jsou relevantní pro posuzování a stanovení úvěrového rizika, přiměřené a doložitelné, a měly by tudíž být z posuzování a vyčíslování očekávaných úvěrových ztrát vyloučeny. Vzhledem k tomu, že by tyto okolnosti byly ze své podstaty výjimečné, úvěrové instituce by měly poskytnout jasně doložené, podrobné odůvodnění.
24. Používané informace rovněž zahrnují nezkrácené zohlednění relevantních faktorů a jejich dopad na úvěruschopnost a hotovostní schodky. Relevantní faktory zahrnují vnitřní faktory týkající se banky a její činnosti nebo faktory odvozené z vnějšího prostředí.

4.2 Zásady pro postupy řízení úvěrového rizika a účtování očekávaných úvěrových ztrát

4.2.1 Zásada 1 — Povinnosti vedoucího orgánu a vrcholného vedení

Vedoucí orgán⁷ a vrcholné vedení úvěrové instituce nesou odpovědnost za zajištění toho, aby úvěrová instituce měla vhodné postupy řízení úvěrového rizika, včetně účinného systému vnitřní kontroly, umožňující důsledně určovat odpovídající opravné položky v souladu se stanovenými zásadami a postupy úvěrové instituce, použitelným účetním rámcem a relevantními instrukcemi v rámci dohledu.

⁷ V členských státech EU lze nalézt různé struktury vedoucího orgánu. V některých zemích je běžná monistická struktura, tj. kontrolní a řídicí funkce vedoucího orgánu vykonává pouze jeden orgán. V jiných členských státech je běžná dualistická struktura, kdy jsou zřízeny dva nezávislé orgány, jeden pro řídicí funkci a druhý pro výkon dohledu nad řídicí funkcí.



25. Vedoucí orgán úvěrové instituce by měl nést odpovědnost za schvalování a pravidelný přezkum strategie řízení úvěrového rizika úvěrové instituce a hlavních zásad a procesů identifikace, stanovení, hodnocení, sledování, vykazování a snižování úvěrového rizika v souladu se schválenou ochotou podstupovat riziko stanovenou vedoucím orgánem. Kromě toho by ve snaze omezit riziko, které úvěrové expozice představují pro vkladatele a obecněji pro finanční stabilitu, měl vedoucí orgán úvěrové instituce požadovat, aby vrcholné vedení přijalo a dodržovalo správné postupy pro poskytování úvěrů⁸.

26. Ve snaze splnit tyto povinnosti by měl vedoucí orgán nařídit vrcholnému vedení, aby:

- a. vypracovalo a zachovávalo vhodné procesy, které by měly být systematicky a důsledně uplatňovány, a to s cílem určit v souladu s použitelným účetním rámcem odpovídající opravné položky;
- b. stanovilo a provádělo účinný systém vnitřní kontroly pro posouzení a stanovení úvěrového rizika; pravidelně vykazovalo výsledky posouzení a stanovení úvěrového rizika, včetně odhadů opravných položek k očekávaným úvěrovým ztrátám;
- c. stanovilo, provádělo a v případě potřeby aktualizovalo vhodné zásady a postupy pro informování všech příslušných pracovníků o procesu posuzování a stanovení úvěrového rizika, zejména pak pracovníků, kteří se na tomto procesu podílejí.

Vrcholné vedení by mělo nést odpovědnost za provádění strategie v oblasti úvěrového rizika schválené vedoucím orgánem a za vypracování výše zmíněných zásad a procesů.

27. Účinný systém vnitřní kontroly pro posouzení a stanovení úvěrového rizika by měl obsahovat:

- a. opatření s cílem zajistit dodržování platných zákonů, právních předpisů, vnitřních zásad a postupů;
- b. opatření s cílem zajistit dohled nad integritou používaných informací a přiměřeně zajistit, aby opravné položky uvedené v účetních závěrkách a zprávách úvěrové instituce předkládaných příslušnému orgánu byly vypracovány v souladu s použitelným účetním rámcem a relevantními požadavky dohledu;

⁸ Rada pro finanční stabilitu (FSB) v dubnu 2012 zveřejnila Zásady správného poskytování hypotečních úvěrů na obytné nemovitosti, jejichž cílem je poskytnout jurisdikcím rámec pro stanovení minimálních přijatelných norem pro poskytování úvěrů v souvislosti s úvěrovými expozicemi vztahujícími se k úvěrům na bydlení. Tyto zásady jsou k dispozici na adrese www.financialstabilityboard.org/publications/r_120418.pdf. Orgán EBA zveřejnil obecné pokyny k posouzení úvěruschopnosti (EBA/GL/2015/11), které jsou sladěny se zásadami Rady pro finanční stabilitu a některé z nich obsahují.

- c. dobře definované procesy posouzení a stanovení úvěrového rizika, které jsou nezávislé na funkci poskytování úvěrů (a zároveň ji řádně zohledňují) a které zahrnují:
- i. účinný systém hodnocení úvěrového rizika, který je důsledně uplatňován, přesně stanovuje stupně rizika s ohledem na znaky úvěrového rizika, včas identifikuje změny úvěrového rizika a dává podnět k přijetí vhodného opatření;
 - ii. účinný proces s cílem zajistit, aby při posuzování úvěrového rizika a vyčíslování očekávaných úvěrových ztrát byly odpovídajícím způsobem zohledněny všechny relevantní a přiměřené a doložitelné informace, včetně informací o budoucím vývoji. To zahrnuje vedení řádných zpráv, údaje o provedených přezkumech a identifikaci a popis úloh a povinností dotčených pracovníků;
 - iii. zásady posouzení, které zajišťují, aby k vyčíslení očekávaných úvěrových ztrát došlo na úrovni individuálních úvěrových expozic a rovněž, je-li to nezbytné k řádnému vyčíslení očekávaných úvěrových ztrát v souladu s použitelným účetním rámcem, na kolektivní úrovni portfolií na základě seskupení expozic podle identifikovaných sdílených znaků úvěrového rizika;
 - iv. účinný proces ověřování platnosti modelu s cílem zajistit, aby modely posuzování a stanovování úvěrového rizika dokázaly průběžně generovat přesné, konzistentní a nezkreslené prediktivní odhady. To zahrnuje stanovení zásad a postupů, které vymezují odpovědnost a organizační strukturu procesu ověřování platnosti modelu, vnitřní pravidla pro posuzování a schvalování změn modelů a vykazování výsledků ověřování platnosti modelu;
 - v. jasnou formální komunikaci a koordinaci mezi pracovníky úvěrové instituce zabývajícími se úvěrovým rizikem, pracovníky zabývajícími se finančním výkaznictvím, vrcholným vedením, vedoucím orgánem a dalšími osobami, které se podílejí na posouzení úvěrového rizika a vyčíslení očekávaných úvěrových ztrát. Mělo by to být doloženo písemnými zásadami a postupy, zprávami o činnosti a zápisy z příslušných výborů, jako jsou výbory vedoucího orgánu nebo vrcholného vedení; a
- d. funkci vnitřního auditu⁹, která:
- i. nezávisle vyhodnocuje účinnost systémů a procesů posuzování a stanovování úvěrového rizika úvěrové instituce, včetně systému hodnocení úvěrového rizika; a
 - ii. vydává doporučení ohledně řešení případných nedostatků zjištěných během tohoto hodnocení.

⁹ Článek 74 směrnice 2013/36/EU a obecné pokyny orgánu EBA k internal governance (řídící a kontrolní systém) (GL 44).

4.2.2 Zásada 2 — Spolehlivá metodika v oblasti očekávaných úvěrových ztrát

Úvěrové instituce by měly přijmout, zdokumentovat a dodržovat zásady, které obsahují spolehlivou metodiku, postupy a kontroly pro posuzování a stanovování úvěrového rizika u všech úvěrových expozic. Vyčíslení opravných položek by mělo vycházet z této metodiky a jeho výsledkem by mělo být odpovídající a včasné zaúčtování očekávaných úvěrových ztrát v souladu s použitelným účetním rámcem.

28. Posuzování a stanovování úvěrového rizika by mělo vrcholnému vedení poskytnout relevantní informace umožňující použít úsudek založený na zkušenostech ve vztahu k úvěrovému riziku úvěrových expozic a souvisejícímu odhadu očekávaných úvěrových ztrát.
29. Úvěrové instituce by měly v maximální možné míře využívat a začlenit společné procesy, systémy, nástroje a údaje používané v rámci úvěrové instituce s cílem určit, zda, kdy a za jakých podmínek by měl být úvěr poskytnut; sledovat úvěrové riziko a vyčíslit opravné položky pro účely účetnictví i kapitálové přiměřenosti.
30. Metodika úvěrové instituce týkající se opravných položek by měla jasně zdokumentovat definice klíčových pojmů souvisejících s posuzováním úvěrového rizika a vyčíslováním očekávaných úvěrových ztrát (jako je ztrátovost a míra migrace, ztrátové události a selhání). Používají-li se v různých funkčních oblastech (jako je účetnictví, kapitálová přiměřenost a řízení úvěrového rizika) různé pojmy, informace nebo předpoklady, měly by být zdokumentovány a vrcholným vedením schváleny hlavní důvody pro tyto rozdíly. Informace a předpoklady používané pro stanovení odhadů očekávaných úvěrových ztrát by měly být přezkoumány a aktualizovány tak, jak to vyžaduje použitelný účetní rámec.
31. Úvěrové instituce by měly zavést vhodné procesy a systémy umožňující řádně identifikovat, stanovovat, vyhodnocovat, sledovat, vykazovat a snižovat úroveň úvěrového rizika. Při přechodu na model pro účtování očekávaných úvěrových ztrát by měly být vyhodnoceny stávající procesy a systémy a v případě potřeby by měly být upraveny tak, aby shromažďovaly a analyzovaly relevantní informace ovlivňující posouzení úvěrového rizika a vyčíslení očekávaných úvěrových ztrát.
32. Úvěrové instituce by měly přijmout a dodržovat písemné zásady a postupy popisující systémy úvěrového rizika a kontroly používané v metodice úvěrového rizika a oddělenou úlohu a povinnosti vedoucího orgánu a vrcholného vedení úvěrové instituce.
33. Spolehlivá metodika posuzování úvěrového rizika a stanovování úrovně opravných položek (v závislosti na druhu expozice, například drobná nebo velkoobchodní) by měla zejména:
 - a. zahrnovat spolehlivý proces navržený tak, aby úvěrovou instituci vybavil schopností určit úroveň, povahu a faktory úvěrového rizika při prvotním zaúčtování úvěrové expozice, a to s cílem zajistit, aby bylo možné určit a kvantifikovat následné změny úvěrového rizika;



- b. zahrnovat kritéria umožňující řádně posoudit dopad informací o budoucím vývoji, včetně makroekonomických faktorů. Bez ohledu na to, zda je hodnocení úvěrového rizika prováděno na portfoliovém nebo individuálním základě, by úvěrová instituce měla být schopna prokázat, že k zohlednění uvedeného došlo tak, aby nevzniklo prodlení při zaúčtování očekávaných úvěrových ztrát. Tato kritéria by měla vést k identifikaci faktorů, které ovlivňují splácení, ať už se týkají motivace dlužníka, ochoty nebo schopnosti plnit smluvní povinnosti, nebo podmínek úvěrové expozice. Zvažované ekonomické faktory (jako je míra nezaměstnanosti nebo obsazenost) by měly být pro posouzení relevantní a v závislosti na okolnostech se může jednat o faktory na mezinárodní, vnitrostátní, regionální nebo místní úrovni;
- c. u expozic hodnocených na portfoliovém základě zahrnovat popis základu pro vytvoření skupin portfolií expozic se sdílenými znaky úvěrového rizika;
- d. identifikovat a zdokumentovat metody posuzování a vyčíslování očekávaných úvěrových ztrát (jako je metoda zohledňující míru ztrátovosti, metoda pravděpodobnosti selhání (PD) / ztrátovosti ze selhání (LGD) či jiná metoda), které lze používat u jednotlivých expozic nebo portfolií;
- e. zdokumentovat důvody, proč je vybraná metoda vhodná, zejména v případě, že se na různá portfolia a druhy individuálních expozic uplatňují různé metody vyčíslování očekávaných úvěrových ztrát. Úvěrové instituce by měly být schopné příslušným orgánům vysvětlit důvody pro případnou změnu metody vyčíslování očekávaných úvěrových ztrát (například přechod z metody zohledňující míru ztrátovosti na metodu PD/LGD) a kvantitativní dopady takových změn;
- f. zdokumentovat:
 - i. vstupy, údaje a předpoklady používané při stanovování opravných položek, jako jsou historické míry ztrátovosti, odhady PD/LGD a ekonomické prognózy;
 - ii. stanovení doby trvání expozice nebo portfolia (včetně způsobu zohlednění očekávaného předčasného splacení a selhání);
 - iii. časové období, za které je hodnocena historická zkušenost, pokud jde o ztráty;
 - iv. případné úpravy nezbytné pro odhad očekávaných úvěrových ztrát v souladu s použitelným účetním rámcem. Jestliže se například současné a předpokládané ekonomické podmínky liší od těch, které existovaly během historického období používaného při odhadování, měly by být provedeny úpravy, které jsou v přímém souladu s příslušnými rozdíly. Kromě toho úvěrová instituce může v analyzovaném historickém období zaznamenat malé nebo nulové skutečné ztráty; současné nebo budoucí podmínky se však mohou lišit od podmínek během historického období a dopad těchto změn na očekávané úvěrové ztráty by měl být posouzen a vyčíslen;

- g. zahrnovat proces pro hodnocení vhodnosti významných vstupů a předpokladů ve zvolené metodě vyčíslování očekávaných úvěrových ztrát. Základ pro vstupy a předpoklady použité při stanovování opravných položek by měl být obecně mezi jednotlivými obdobími konzistentní. Jestliže se vstupy a předpoklady nebo základ pro tyto vstupy a předpoklady změní, měly by být zdokumentovány důvody;
- h. identifikovat situace, které by obecně vedly ke změnám v metodách vyčíslování očekávaných úvěrových ztrát, ve vstupech nebo předpokladech mezi jednotlivými obdobími (úvěrová instituce může například uvést, že úvěr, který byl dříve hodnocen na portfoliovém základě pomocí metody PD/LGD, může být po obdržení nových informací o dlužníkovi, jako je informace o ztrátě zaměstnání, vyškrtnut a posuzován individuálně na základě metody diskontovaných peněžních toků);
- i. zohlednit relevantní vnitřní a vnější faktory, které mohou ovlivnit odhady očekávaných úvěrových ztrát, jako jsou normy upravující poskytování úvěrů vztahující se na úvěrovou expozici při vzniku a změny v odvětví, a zeměpisné, ekonomické a politické faktory;
- j. řešit, jak jsou určovány odhady očekávaných úvěrových ztrát (například historické míry ztrátovosti nebo analýza migrace jako výchozí bod, s úpravou na základě informací o současných a očekávaných podmínkách). Úvěrová instituce by měla mít při stanovování výše očekávaných úvěrových ztrát nezkršený pohled na nejistotu a rizika související s její úvěrovou činností;
- k. určit, které faktory jsou zohledňovány při stanovování vhodných historických období, za která se hodnotí historická zkušenost se ztrátami. Úvěrová instituce by měla mít dostatečné historické údaje o ztrátách, aby bylo možné provést smysluplnou analýzu zkušenosti s úvěrovými ztrátami, která poslouží jako výchozí bod při odhadování úrovně opravných položek na portfoliovém nebo individuálním základě;
- l. stanovit, do jaké míry hodnota kolaterálu a jiných nástrojů na snižování úvěrového rizika ovlivňuje očekávané úvěrové ztráty;
- m. vytyčít zásady a postupy úvěrové instituce, pokud jde o odpisy a získání zpět;
- n. požadovat, aby analýzy, odhady, přezkumy a další úkoly či procesy, které slouží jako vstupy nebo výstupy při posuzování a stanovování úvěrového rizika, byly prováděny způsobilými a dobře proškolenými pracovníky a byly potvrzeny pracovníky, kteří jsou nezávislí na úvěrové činnosti úvěrové instituce. Tyto vstupy a výstupy související s těmito funkcemi by měly být dobře zdokumentovány a dokumentace by měla obsahovat jasné vysvětlení podporující analýzy, odhady a přezkumy;
- o. zdokumentovat metody používané k ověření platnosti modelů pro vyčíslování očekávaných úvěrových ztrát (například zpětné testování);



- p. zajistit, aby odhady očekávaných úvěrových ztrát odpovídajícím způsobem zohledňovaly informace o budoucím vývoji, včetně makroekonomických faktorů, k nimž se při vyčíslování opravných položek na základě individuální expozice dosud nepřihlíželo. To může vyžadovat, aby vedení použilo svůj úsudek založený na zkušenostech v úvěrové oblasti a zvažilo obecné trendy v celém úvěrovém portfoliu, změny v obchodním modelu úvěrové instituce, makroekonomické faktory atd.; a
 - q. vyžadovat proces umožňující posoudit celkovou vhodnost opravných položek v souladu s příslušným účetním rámcem, včetně pravidelného přezkumu modelů očekávaných úvěrových ztrát.
34. Proces identifikace úvěrového rizika úvěrové instituce by měl zajistit, aby byly pravidelně řádně určovány faktory, které ovlivňují změny v úvěrovém riziku a odhady očekávaných úvěrových ztrát. Kromě toho by klíčovou součástí procesu identifikace úvěrového rizika, posuzování úvěrového rizika a vyčíslení očekávaných úvěrových ztrát mělo být zohlednění úvěrového rizika obsaženého v nových produktech a činnostech.
35. Vrcholné vedení by mělo zvažít relevantní skutečnosti a okolnosti, včetně informací o budoucím vývoji, které mohou pravděpodobně způsobit, že se očekávané úvěrové ztráty budou lišit od historické zkušenosti, a které mohou ovlivnit úvěrové riziko a plnou vymahatelnost peněžních toků.
36. Pokud jde o faktory týkající se charakteru, možností a kapitálu dlužníků, podmínek úvěrových expozic a hodnoty aktiv poskytnutých jako kolaterál spolu s jinými nástroji na snižování úvěrového rizika, které mohou ovlivnit plnou vymahatelnost peněžních toků, úvěrová instituce by (v závislosti na druhu expozice) měla zohlednit:
- a. svoje úvěrové zásady a postupy, včetně svých norem pro poskytování úvěrů a úvěrových podmínek, které byly platné při prvotním zaúčtování úvěrové expozice dlužníka, a to, zda úvěrová expozice vznikla jako výjimka z těchto zásad. Úvěrové zásady úvěrové instituce by měly obsahovat bližší informace o jejích normách pro poskytování úvěrů a obecné pokyny a postupy, jimiž se řídí proces schvalování poskytovaných úvěrů úvěrové instituce;
 - b. zdroje pravidelného příjmu dlužníka, které mu umožňují splácet splátky;
 - c. schopnost dlužníka vytvořit během doby platnosti finančního nástroje dostatečný peněžní tok;
 - d. celkovou výši páky dlužníka a očekávané změny páky;
 - e. motivaci nebo ochotu dlužníků plnit jejich povinnosti;



- f. nezatížená aktiva¹⁰, která dlužník může poskytnout jako kolaterál na trhu nebo bilaterálně, aby získal prostředky, a očekávané změny hodnoty těchto aktiv;
 - g. přiměřeně možné jednorázové události a opakující se chování, které mohou ovlivnit schopnost dlužníka plnit smluvní povinnosti; a
 - h. včasné hodnocení hodnoty kolaterálu a zohlednění faktorů, které mohou ovlivnit jeho budoucí hodnotu (s přihlédnutím k tomu, že hodnoty kolaterálu přímo ovlivňují odhady ztrátovosti ze selhání).
37. Jestliže mají potenciál ovlivnit schopnost úvěrové instituce získat zpět dlužné částky, úvěrové instituce by měly zohlednit faktory týkající se obchodního modelu úvěrové instituce a současné a předpokládané budoucí makroekonomické podmínky, a to včetně:
- a. požadavků vztahujících se k hospodářské soutěži a požadavků vyplývajících z právních předpisů a regulačních požadavků;
 - b. trendů, pokud jde o celkový objem úvěrů instituce;
 - c. celkového rizikového profilu úvěrových expozic úvěrové instituce a jeho očekávaných změn;
 - d. úvěrových koncentrací u určitých dlužníků nebo podle druhu produktu, segmentu či zeměpisného trhu;
 - e. očekávání, pokud jde o postupy při vymáhání, odepisování a získání zpět;
 - f. kvality systému přezkoumání úvěrového rizika úvěrové instituce a míry dohledu vykonávaného vrcholným vedením a vedoucím orgánem úvěrové instituce a
 - g. ostatních faktorů, které mohou ovlivnit očekávané úvěrové ztráty, včetně očekávaných změn míry nezaměstnanosti, hrubého domácího produktu, referenčních úrokových sazeb, inflace, podmínek likvidity nebo technologií.
38. Spolehlivé metodiky úvěrového rizika by měly zohledňovat různé potenciální scénáře a neměly by se spoléhat pouze na subjektivní, zkreslené nebo příliš optimistické zhodnocení. Úvěrové instituce by měly vypracovat a zdokumentovat svoje procesy a vytvořit relevantní scénáře používané při odhadování očekávaných úvěrových ztrát. Zejména platí, že:
- a. úvěrové instituce by měly prokázat a zdokumentovat, jak by se odhady očekávaných úvěrových ztrát změnily při změně ve scénářích, včetně změn relevantních vnějších podmínek, které mohou mít dopad na odhady očekávaných úvěrových ztrát nebo jednotlivé součásti

¹⁰ Prováděcí nařízení Komise (EU) 2015/79 ze dne 18. prosince 2014, kterým se mění prováděcí nařízení Komise (EU) č. 680/2014, kterým se stanoví prováděcí technické normy, pokud jde o podávání zpráv institucí pro účely dohledu podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 575/2013, pokud jde o zatížení aktiv, jednotný model datových bodů a pravidla pro ověřování.



- výpočtu očekávaných úvěrových ztrát (např. parametry, jako je pravděpodobnost selhání a ztrátovost ze selhání);
- b. úvěrové instituce by měly mít zdokumentovaný proces stanovování časového horizontu scénářů, popřípadě to, jak se stanovují odhady očekávaných úvěrových ztrát u expozic, jejichž doba trvání přesahuje dobu, ke které se vztahují použité ekonomické prognózy;
 - c. scénáře lze vypracovat vnitřně nebo jejich vypracování zadat vnějšímu poskytovateli. V případě vnitřně vypracovaných scénářů by úvěrové instituce měly mít celou řadu odborníků, jako jsou odborníci na rizika, ekonomové, obchodní manažeři a vrcholné vedení, kteří pomáhají s výběrem scénářů relevantních pro profil expozice vůči úvěrovému riziku úvěrových institucí. V případě, že je vypracování scénářů zadáno vnějšímu poskytovateli, by úvěrové instituce měly zajistit, aby vnější poskytovatel přizpůsobil scénáře obchodní činnosti a profilu expozice vůči úvěrovému riziku úvěrových institucí, neboť odpovědnost za tyto scénáře nesou úvěrové instituce;
 - d. zpětné testování by mělo být prováděno tak, aby se zajistilo zohlednění nejvýznamnějších ekonomických faktorů, které ovlivňují vymahatelnost a úvěrové riziko, a jejich promítnutí do odhadů očekávaných úvěrových ztrát; a
 - e. jsou-li k dispozici tržní ukazatele (jako rozpětí swapů úvěrového selhání (dále jen „CDS“)), vrcholné vedení je může považovat za platné referenční měřítko, podle kterého lze kontrolovat jednotnost jeho vlastních úsudků.
39. Přestože úvěrová instituce nemusí identifikovat či modelovat každý možný scénář prostřednictvím simulací scénářů, měla by zvážit všechny přiměřené a doložitelné informace, které jsou při vytváření odhadů očekávaných úvěrových ztrát relevantní, pokud jde o produkt, dlužníka, obchodní model nebo ekonomické a regulatorní prostředí. Při vytváření těchto odhadů pro účely finančního výkaznictví by úvěrové instituce měly zvážit zkušenosti a informace získané při plnění podobných úkolů pro regulatorní účely (přestože zátěžové scénáře nejsou určeny k přímému použití pro účely účetnictví). Informace o budoucím vývoji, včetně ekonomických prognóz a souvisejících faktorů určujících úvěrové riziko používaných při stanovování odhadů očekávaných úvěrových ztrát, by měly být v souladu se vstupem používanými u jiných relevantních odhadů v účetních závěrkách, rozpočtech, strategických a kapitálových plánech a s jinými informacemi používanými v souvislosti s řízením a vykazováním v úvěrové instituci.



40. Vrcholné vedení by mělo být schopné doložit, že rozumí inherentním rizikům a odpovídajícím způsobem je zohledňuje při stanovování ceny úvěrových expozic. Úvěrové instituce by měly věnovat zvláštní pozornost následujícím skutečnostem, které mohou potenciálně naznačovat, že jsou odhady očekávaných úvěrových ztrát nedostatečné:
- a. poskytování úvěru dlužníkům na základě nestálých příjmových toků (které by se v období útlumu mohly stát nepravidelnými) nebo bez dokumentace nebo na základě omezeného ověření zdrojů příjmů dlužníka;
 - b. vysoké splátky dluhu v poměru k čistým disponibilním očekávaným peněžním tokům dlužníka;
 - c. flexibilní splátkový kalendář, včetně splátkových prázdnin, plateb zahrnujících pouze úhradu úroků a negativní amortizace;
 - d. při financování zajištěném nemovitostí a jinými aktivy výše úvěru dosahuje hodnoty financované nemovitosti nebo je vyšší než hodnota financované nemovitosti či jinak nenabízí odpovídající míru ochrany na základě kolaterálu;
 - e. nadměrný nárůst modifikací úvěrových expozic v důsledku finančních problémů, kterým dlužník čelí¹¹, nebo novému sjednání / modifikacím úvěrových expozic z jiných důvodů (jako jsou konkurenční tlaky, jimž čelí úvěrové instituce);
 - f. obcházení požadavků na klasifikaci a hodnocení, včetně prodloužení splatnosti, refinancování nebo překlasifikace úvěrových expozic;
 - g. nepřiměřené zvýšení objemu úvěrů, zejména v poměru ke zvýšení objemu úvěrů poskytovaných jinými věřiteli na stejném trhu; a
 - h. zvýšení objemu a závažnosti úvěrů po splatnosti, úvěrů nízké kvality a znehodnocených úvěrů.

¹¹ Viz rovněž prováděcí nařízení Komise (EU) 2015/227 ze dne 9. ledna 2015, kterým se mění prováděcí nařízení (EU) č. 680/2014, kterým se stanoví prováděcí technické normy, pokud jde o podávání zpráv institucí pro účely dohledu podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 575/2013 (Úř. věst. L 41, 20.2.2015, s. 1), které stanovuje specifické definice úlevy a nevykonných expozic.

41. Účetní pravidla úvěrových institucí by měla řešit a jejich metodika opravných položek by měla zahrnovat kritéria pro a) nová sjednání / modifikace úvěrových expozic prováděné v důsledku finančních problémů nebo z jiných důvodů, a to rovněž s přihlédnutím ke specifickým definicím úlev uvedeným v části 2 přílohy V prováděcího nařízení Komise (EU) č. 680/2014; a b) zacházení s koupenými nebo vzniklými úvěrově znehodnocenými úvěrovými expozicemi v souladu s vymezením v použitelném účetním rámci:
- a. Úvěrové instituce by měly zohlednit následující kritéria týkající se nových sjednání / modifikací úvěrových expozic:
- i. Metodika opravných položek by měla úvěrovým institucím umožňovat provedení důkladného posouzení úvěrového rizika a vyčíslení očekávaných úvěrových ztrát tak, aby úroveň opravných položek i nadále odrážela vymahatelnost prostředků nově sjednané / modifikované expozice bez ohledu na to, zda podle použitelného účetního rámce je původní aktivum odúčtováno.
 - ii. Nové sjednání / modifikace by neměly automaticky vést k závěru, že došlo k bezprostřednímu snížení úvěrového rizika expozice. Případné snížení vykazované úrovně opravných položek v důsledku zlepšení úvěrového rizika by mělo být podloženo přesvědčivými důkazy. Před tím, než by bylo možné úvěrové riziko považovat za snížené, by zákazníci měli po přiměřenou dobu vykazovat soustavně uspokojivou platební historii, přičemž by se rovněž měly zohlednit relevantní požadavky týkající se expozic ve zkušební době podle vymezení v části 2 přílohy V prováděcího nařízení Komise (EU) č. 680/2014.
 - iii. Úvěrové instituce by měly pečlivě zvážit, zda je vymáhání jistiny úvěru přiměřeně zajištěné, pokud má po novém sjednání nebo modifikaci splácení formu pouhých úrokových plateb. Kromě toho může být další očekávané prodlení při splácení těchto peněžních toků známkou toho, že se úvěrové riziko nezlepšilo, a úroveň očekávaných úvěrových ztrát by tudíž měla být znovu pečlivě posouzena.
 - iv. Metodika by měla rovněž vyžadovat, aby pracovníci, kteří mají na starosti úvěry, v případě, že dojde k novému sjednání nebo modifikaci expozic, ihned informovali účetní oddělení dané instituce, aby bylo možné zajistit odpovídající zaúčtování této změny. U složitějších případů nového sjednání a modifikací by měla mezi pracovníky, kteří mají na starosti úvěry, a účetním oddělením probíhat pravidelná komunikace.
- b. Úvěrové instituce by měly zohlednit následující kritéria týkající se koupených nebo vzniklých úvěrově znehodnocených úvěrových expozic:
- i. Metodika by měla umožňovat odpovídající identifikaci a zaúčtování koupených nebo vzniklých úvěrově znehodnocených úvěrových expozic.

- ii. Odhadované peněžní toky pro tyto úvěrové expozice by měly být každé vykazované období přezkoumány a podle potřeby aktualizovány. Případné aktualizace by měly být řádně podloženy, zdokumentovány a schváleny vrcholným vedením.

4.2.3 Zásada 3 — Proces hodnocení úvěrového rizika a seskupování

Úvěrová instituce by měla mít proces hodnocení úvěrového rizika umožňující vhodně seskupit úvěrové expozice na základě sdílených znaků úvěrového rizika.

Proces hodnocení úvěrového rizika

42. V rámci procesu posuzování úvěrového rizika by úvěrové instituce měly mít komplexní postupy a informační systémy umožňující sledovat kvalitu jejich úvěrových expozic. Tyto postupy zahrnují účinný proces hodnocení úvěrového rizika, který zachycuje měnící se úroveň, povahu úvěrového rizika a faktory určující úvěrové riziko, které se mohou v průběhu času projevit, přičemž cílem tohoto procesu je přiměřeným způsobem zajistit, aby byly řádně sledovány všechny úvěrové expozice a odpovídajícím způsobem vyčísleny opravné položky k očekávaným úvěrovým ztrátám.
43. Proces hodnocení úvěrového rizika by měl zahrnovat nezávislou funkci přezkumu. Úvodní přidělení stupňů úvěrového rizika jednotlivým expozicím a jejich průběžnou aktualizaci, kterou provádějí pracovníci, kteří sjednávají úvěry, by měla přezkoumat nezávislá funkce přezkumu.
44. Úvěrové instituce by při přidělování stupně úvěrového rizika v rámci prvotního zaúčtování úvěrové expozice měly zohlednit celou řadu kritérií, a to v příslušném rozsahu, včetně druhu produktu, obchodních podmínek, druhu a výše kolaterálu, charakteristik dlužníka a zeměpisné polohy či kombinace těchto kritérií.
45. Při změně existujících přidělených stupňů úvěrového rizika na úrovni portfolia nebo na individuálním základě by úvěrové instituce měly zohlednit další relevantní faktory, jako jsou například změny ve výhledu pro dané odvětví, míry růstu obchodní činnosti, názory klientů a změny ekonomických prognóz (např. úrokových sazeb, míry nezaměstnanosti a cen komodit) i nedostatky v poskytování úvěrů zjištěné po prvotním zaúčtování.
46. Systém hodnocení úvěrového rizika by měl při posuzování dopadu změn úvěrového rizika zachytit všechny úvěrové expozice, a nejen ty, u kterých došlo k významnému zvýšení úvěrového rizika, ke ztrátám nebo jsou jinak úvěrově znehodnocené. Díky tomu je v systému hodnocení úvěrového rizika možné úvěrové riziko vhodně odlišit, seskupit úvěrové expozice, zohlednit riziko individuálních expozic a při seskupení všech expozic zohlednit úroveň úvěrového rizika v portfoliu jako celku. V této souvislosti by měl účinný systém hodnocení úvěrového rizika umožnit úvěrovým institucím zjistit migraci úvěrového rizika i jeho významné změny.

47. Úvěrové instituce by měly popsat součásti svého systému hodnocení úvěrového rizika, jasně vymezit jednotlivé stupně úvěrového rizika a určit pracovníky odpovědné za navržení, zavedení, provoz a výsledky systému i pracovníky odpovědné za pravidelné testování a ověřování (tj. nezávislou funkci přezkumu).
48. Stupně úvěrového rizika by měly být přezkoumány vždy při obdržení relevantních nových informací nebo v případě, že se změní očekávání úvěrové instituce, pokud jde o úvěrové riziko. Přidělené stupně úvěrového rizika by měly procházet pravidelným formálním přezkumem (například alespoň jednou ročně nebo častěji, jestliže je to v jurisdikci vyžadováno) s cílem přiměřeně zajistit jejich přesnost a aktuálnost. Stupně úvěrového rizika pro individuálně posuzované úvěrové expozice, které představují vyšší riziko nebo jsou úvěrově znehodnocené, by měly být přezkoumávány častěji než jednou ročně. Odhady očekávaných úvěrových ztrát by měly být včas aktualizovány tak, aby odrážely změny stupňů úvěrového rizika pro skupiny expozic nebo individuální expozice.

Seskupování na základě sdílených znaků úvěrového rizika

49. Úvěrové instituce by měly seskupovat expozice se sdílenými znaky úvěrového rizika způsobem, který je dostatečně strukturovaný, aby bylo možné přiměřeně posoudit změny úvěrového rizika, a tudíž dopad na odhad očekávaných úvěrových ztrát pro dané skupiny expozic.
50. Metodika úvěrové instituce pro seskupování expozic za účelem posouzení úvěrového rizika (např. podle druhu nástroje, podmínek produktu, odvětví / segmentu trhu, zeměpisné lokality nebo stáří) by měla být zdokumentována a měla by být předmětem odpovídajícího přezkumu a vnitřního schválení vrcholným vedením.
51. Úvěrové expozice by měly být seskupeny podle sdílených znaků úvěrového rizika tak, aby změny úrovně úvěrového rizika reagovaly na to, jaký dopad mají měnící se podmínky na společný soubor faktorů určujících úvěrové riziko. To zahrnuje zohlednění toho, jaký účinek mají na úvěrové riziko skupiny změny informací o budoucím vývoji, včetně makroekonomických faktorů. Základ pro seskupování by měl být přezkoumán vrcholným vedením tak, aby se zajistilo, že expozice v určité skupině zůstanou homogenní z hlediska toho, jak reagují na faktory určující úvěrové riziko, a že se relevantní znaky úvěrového rizika a to, jaký mají dopad na úroveň úvěrového rizika, pro danou skupinu v průběhu času nezměnily.
52. Expozice by neměly být seskupovány tak, aby zvýšení úvěrového rizika u určité expozice bylo zastřeno výsledky skupiny jako celku.
53. Úvěrové instituce by měly mít spolehlivý proces, který zajišťuje odpovídající výchozí seskupení jejich úvěrových expozic. Následně by rozdělení expozic do skupin mělo být znovu posouzeno a expozice by se měly přerozdělit, jestliže jsou obdrženy relevantní nové informace nebo změna očekávání úvěrové instituce, pokud jde o úvěrové riziko, naznačuje, že je trvalá úprava

oprávněná. Jestliže úvěrová instituce není schopna expozice včas přerozdělit, měla by být použita dočasná úprava.

Použití dočasných úprav

54. Úvěrové instituce by měly dočasné úpravy opravné položky používat pouze jako dočasné řešení, zejména v přechodných situacích nebo v případě, že není dostatek času k řádnému zohlednění relevantních nových informací ve stávajícím hodnocení úvěrového rizika a v procesu modelování nebo k přerozdělení stávajících skupin úvěrových expozic, nebo v případě, že úvěrové expozice v určité skupině úvěrových expozic reagují na faktory či události jinak, než se původně očekávalo.
55. Takové úpravy by neměly být používány soustavně po dlouhou dobu u rizikového faktoru, který není dočasný. Jestliže se nepředpokládá, že důvod pro úpravu není dočasný, např. když se vyskytne nový rizikový faktor, který nebyl dříve v metodice opravných položek instituce zohledněn, metodika by měla být co nejdříve aktualizována tak, aby zohledňovala dotýčný faktor, který má mít podle očekávání neustálý vliv na vyčíslení očekávaných úvěrových ztrát.
56. Použití dočasných úprav vyžaduje vynaložení značného úsudku a vytváří potenciál pro zkreslení. Aby se vytvoření potenciálu pro zkreslení zabránilo, dočasné úpravy by měly být v přímém souladu s prognózami budoucího vývoje, doloženy odpovídající dokumentací a měly by být předmětem příslušných procesů řízení a kontroly.

4.2.4 Zásada 4 — Přiměřenost opravných položek

Souhrnná výše opravných položek úvěrové instituce by bez ohledu na to, zda jsou opravné položky stanoveny na portfoliovém nebo individuálním základě, měla být přiměřená a v souladu s cíli použitelného účetního rámce.

57. Úvěrové instituce by měly zavést spolehlivé metodiky úvěrového rizika, aby se celkový zůstatek opravných položek k očekávaným úvěrovým ztrátám vyvíjel v souladu s použitelným účetním rámcem a odpovídajícím způsobem v takovém rámci odrážel očekávané úvěrové ztráty.
58. Při posuzování přiměřenosti opravných položek by úvěrové instituce měly přihlídnout k relevantním faktorům a očekáváním k datu vykázání, které mohou ovlivnit vymahatelnost zbývajících peněžních toků v průběhu trvání skupiny úvěrových expozic nebo jediné úvěrové expozice. Úvěrové instituce by měly zohlednit informace nad rámec historických a současných údajů a přihlídnout k přiměřeným a doložitelným informacím o budoucím vývoji, včetně makroekonomických faktorů, které jsou podle použitelného účetního rámce relevantní pro hodnocené expozice (například drobné nebo velkoobchodní).
59. V závislosti na schopnosti zohlednit informace o budoucím vývoji v odhadu očekávaných úvěrových ztrát mohou úvěrové instituce používat metodu posuzování na individuálním nebo portfoliovém základě, přičemž bez ohledu na použitou metodu posuzování by měly být



v souladu s relevantními účetními požadavky a neměly by vést k výrazně odlišné výši opravných položek. Posuzování na individuálním a portfoliovém základě je společným základem pro opravnou položku k očekávaným úvěrovým ztrátám.

60. Použitá metoda posuzování očekávaných úvěrových ztrát by měla být za daných okolností tou nejvhodnější a obvykle by měla být v souladu s tím, jak úvěrová instituce řídí úvěrovou expozici. Posuzování na portfoliovém základě je například často používáno u velkých skupin homogenních úvěrových expozic se sdílenými znaky úvěrového rizika, jako jsou drobná portfolia. Individuální posouzení se často provádějí u významných expozic nebo v případě, že byly na úrovni jednotlivých úvěrů zjištěny úvěrové problémy, například zařazení na kontrolní seznam nebo úvěry po splatnosti.
61. Bez ohledu na použitou metodu posuzování (na individuálním nebo portfoliovém základě) by úvěrová instituce měla zajistit, aby posuzování nevedlo k opožděnému zaúčtování očekávaných úvěrových ztrát.
62. Používají-li úvěrové instituce individuální posouzení, odhad očekávaných úvěrových ztrát by měl vždy zohledňovat očekávaný dopad všech přiměřených a doložitelných informací o budoucím vývoji, včetně makroekonomických faktorů, které ovlivňují vymahatelnost a úvěrové riziko. Při uplatňování metody individuálního posuzování by stejně jako v případě posuzování na portfoliovém základě měla dokumentace úvěrové instituce jasně dokládat, jak se informace o budoucím vývoji, včetně makroekonomických faktorů, odrazily v individuálním posouzení.
63. V případech, kdy individuální posouzení expozic úvěrové instituce odpovídajícím způsobem nezohledňuje informace o budoucím vývoji, a ve snaze umožnit identifikaci vztahů mezi informacemi o budoucím vývoji a odhady očekávaných úvěrových ztrát, které nemusejí být na individuální úrovni zjevné, by instituce měla seskupit úvěrové expozice se sdílenými znaky úvěrového rizika tak, aby mohla určit dopad informací o budoucím vývoji, včetně makroekonomických faktorů. Naopak, pokud úvěrová instituce dojde k závěru, že veškeré přiměřené a doložitelné informace o budoucím vývoji byly zohledněny v individuálním posouzení očekávaných úvěrových ztrát, nemělo by být prováděno další posouzení budoucího vývoje na portfoliovém základě, pokud by to vedlo k dvojímu započtení.

4.2.5 Zásada 5 — Ověřování platnosti modelů očekávaných úvěrových ztrát

Úvěrová instituce by měla mít zásady a postupy pro odpovídající ověřování platnosti modelů používaných k vyčíslení očekávaných úvěrových ztrát.

64. Úvěrové instituce mohou při posuzování a vyčíslování očekávaných úvěrových ztrát používat modely a odhady založené na předpokladech za účelem identifikace a stanovení rizik na úrovni individuální úvěrové expozice i na úrovni celkového portfolia, včetně stanovení stupně úvěrové kvality, identifikace úvěrového rizika, vyčíslení opravných položek k očekávaným úvěrovým ztrátám pro účetní účely, zátěžového testování a rozložení kapitálu. Modely



používané při posuzování a vyčíslování očekávaných úvěrových ztrát by měly zohledňovat dopad změn týkajících se dlužníka a proměnných vztahujících se k úvěrovému riziku, jako jsou změny pravděpodobnosti selhání, ztrátovosti ze selhání, výše expozice, hodnot kolaterálu, migrace pravděpodobnosti selhání a vnitřních stupňů úvěrového rizika dlužníka na základě historických, současných, přiměřených a doložitelných informací o budoucím vývoji, včetně makroekonomických faktorů.

65. Úvěrové instituce by měly mít spolehlivé zásady a postupy umožňující odpovídajícím způsobem ověřit správnost a jednotnost modelů používaných k posouzení úvěrového rizika a k vyčíslení očekávaných úvěrových ztrát, včetně systémů a procesů hodnocení úvěrového rizika na základě modelů a stanovení všech relevantních složek rizika, a to při zahájení používání modelů a průběžně při jejich používání. Tyto zásady a postupy by měly odpovídajícím způsobem zahrnovat úlohu odborného úsudku.
66. Ověření platnosti modelů by se mělo provádět při prvotním vytvoření modelů očekávaných úvěrových ztrát a při významných změnách v těchto modelech a mělo by průběžně zajišťovat, aby modely byly vhodné pro navrhovaný účel.
67. Spolehlivý rámec ověřování platnosti modelů by měl mimo jiné obsahovat následující prvky:
 - a. Jasně úlohy a povinnosti při ověřování platnosti modelů s přiměřenou nezávislostí a schopnostmi. Ověření platnosti modelů by mělo být prováděno nezávisle na procesu vytváření modelů a měli by ho provádět pracovníci s potřebnými zkušenostmi a odbornými znalostmi. Zjištění a výsledky ověřování platnosti modelů by měly být urychleně a neprodleně oznámeny na příslušné odpovědné úrovni řízení. Jestliže úvěrová instituce zadala ověřování platnosti modelů externě, zůstává i nadále odpovědná za efektivitu veškeré činnosti související s ověřováním platnosti modelů a měla by zajistit, aby práce vykonávaná externě neustále splňovala jednotlivé prvky spolehlivého rámce pro ověřování platnosti modelů.
 - b. Vhodný rozsah a metodika ověřování platnosti modelu by měly zahrnovat systematický proces hodnocení spolehlivosti, jednotnosti a správnosti modelu i jeho přetrvávající relevantnost pro související individuální úvěrovou expozici nebo portfolio. Účinný proces ověřování platnosti modelu by měl rovněž umožňovat určit a neprodleně řešit potenciální omezení modelu. Ověřování platnosti by mělo zahrnovat přezkum vstupů modelu, návrhu modelu a výstupů/výsledků modelu.
 - *Vstupy modelu:* Úvěrové instituce by měly mít vnitřně stanovené normy týkající se kvality a spolehlivosti údajů (historických a současných údajů a informací o budoucím vývoji), které slouží jako vstupy modelu. Údaje používané ke stanovení opravných položek k očekávaným úvěrovým ztrátám by měly být relevantní pro portfolio úvěrových institucí a měly by být v maximální možné míře přesné, spolehlivé a úplné (tj. bez výjimek, které by mohly odhady očekávaných úvěrových ztrát zkreslit). Při ověřování je třeba se ujistit, že údaje tyto normy splňují.

- *Návrh modelu:* U návrhu modelu by se při ověřování mělo posuzovat, zda je základní teorie modelu koncepčně spolehlivá, uznávaná a obecně přijímaná, pokud jde o její zamýšlený účel. Z hlediska budoucího vývoje by se při ověřování rovněž mělo posuzovat, do jaké míry model může na úrovni celkového modelu a jednotlivých rizikových faktorů zohlednit změny v ekonomickém nebo úvěrovém prostředí i změny obchodního profilu či strategie portfolia, aniž by došlo k významnému snížení spolehlivosti modelu.
 - *Výstupy a výsledky modelu:* Úvěrové instituce by měly mít vnitřně stanovené normy pro přijatelné výsledky modelu. Při výrazném porušení stanovených mezních hodnot pro dosahované výsledky by měla být přijata nápravná opatření, případně až v rozsahu recalibrace nebo opětovného vypracování modelu.
- c. Komplexní dokumentace rámce a procesu ověřování platnosti modelu. Měla by zahrnovat zdokumentování použitých postupů při ověřování platnosti modelu, případných změn metodiky a nástrojů ověřování a rozsah použitých údajů, výsledky ověřování a případná nezbytná nápravná opatření. Úvěrové instituce by měly zajistit, aby dokumentace byla pravidelně přezkoumávána a aktualizována.
- d. Přezkum procesu ověřování platnosti modelu nezávislými stranami (např. vnitřními nebo vnějšími stranami) s cílem vyhodnotit celkovou účinnost procesu ověřování platnosti modelu a nezávislost procesu ověřování platnosti modelu na procesu vytváření modelu. Zjištění přezkumu by měla být urychleně a neprodleně oznámena na příslušné úrovni řízení (např. vrcholnému vedení, výboru pro audit).

4.2.6 Zásada 6 — Úsudek založený na zkušenostech v úvěrové oblasti

Pro posouzení úvěrového rizika a vyčíslení očekávaných úvěrových ztrát je zásadní, aby úvěrové instituce používaly úsudek založený na zkušenostech v úvěrové oblasti, zejména s ohledem na přiměřené a doložitelné informace o budoucím vývoji, včetně makroekonomických faktorů.

68. Úvěrové instituce by měly mít nezbytné nástroje pro zajištění spolehlivého odhadu a včasného zaúčtování očekávaných úvěrových ztrát. Vzhledem k tomu, že informace o historických zkušenostech se ztrátami nebo dopad stávajících podmínek nemusí plně odrážet úvěrové riziko u úvěrových expozic, úvěrové instituce by měly používat svůj úsudek založený na zkušenostech v úvěrové oblasti k důkladnému zohlednění očekávaného dopadu všech přiměřených a doložitelných informací o budoucím vývoji, včetně makroekonomických faktorů, na odhad očekávaných úvěrových ztrát. Používání úsudku založeného na zkušenostech v úvěrové oblasti úvěrovou institucí by mělo být zdokumentováno v metodice úvěrového rizika úvěrové instituce a mělo by být předmětem příslušného dohledu.
69. Historické informace poskytují užitečný základ pro identifikaci trendů a korelací potřebných k identifikaci faktorů určujících úvěrové riziko u úvěrových expozic. Odhady očekávaných



úvěrových ztrát však nesmí opomíjet dopad (budoucích) událostí a podmínek na tyto faktory. Odhad by měl odrážet očekávané budoucí hotovostní schodky způsobené tímto dopadem.

70. Zohlednění informací o budoucím vývoji se nelze vyhnout proto, že úvěrová instituce považuje náklady na zohlednění informací o budoucím vývoji za příliš vysoké nebo zbytečné, nebo kvůli tomu, že existuje nejistota při formulování scénářů budoucího vývoje, pokud dodatečné náklady a dodatečná provozní zátěž nepřispívají ke kvalitnímu provádění účetního rámce pro očekávané úvěrové ztráty.
71. Úvěrové instituce by měly být schopné prokázat, že informace o budoucím vývoji zohledněné při odhadování očekávaných úvěrových ztrát souvisejí s faktory určujícími úvěrové riziko u určitých expozic nebo portfolií. Vzhledem k tomu, že z hlediska formálních statistických pojmů nemusí být možné prokázat významný vztah mezi určitými druhy informací či dokonce souborem informací jako celkem a faktory určujícími úvěrové riziko, úvěrové instituce by měly používat svůj úsudek založený na zkušenostech v úvěrové oblasti při stanovování vhodné úrovně pro individuální nebo portfoliovou opravnou položku. Není-li faktor týkající se budoucího vývoje, který byl určen jako relevantní, zohledněn při posuzování na individuálním nebo portfoliovém základě, může být nezbytné použít dočasné úpravy.
72. Makroekonomické prognózy a další relevantní informace by měly být důsledně uplatňovány v portfoliích, ve kterých jsou faktory určující úvěrové riziko portfolií dotčeny těmito prognózami či předpoklady stejným způsobem. Dále by úvěrové instituce měly při vypracovávání odhadů očekávaných úvěrových ztrát používat svůj úsudek založený na zkušenostech v úvěrové oblasti k zohlednění toho, kde se nacházejí v úvěrovém cyklu, což může být v různých jurisdikcích, v nichž mají úvěrové expozice, různé.
73. Úvěrové instituce by měly vynaložit řádnou péči při určování úrovně opravných položek k očekávaným úvěrovým ztrátám, která má být vykázána pro účetní účely, s cílem zajistit, aby výsledné odhady byly přiměřené (tj. v souladu s požadavkem neutrality a nikoli podhodnocené ani nadhodnocené).
74. Kromě toho by úvěrové instituce při vypracovávání svých odhadů očekávaných úvěrových ztrát měly využívat celou řadu informací získaných v procesu řízení úvěrového rizika, včetně informací o budoucím vývoji používaných pro účely řízení rizik a kapitálové přiměřenosti.

4.2.7 Zásada 7 — Společné procesy, systémy, nástroje a údaje

Úvěrové instituce by měly mít spolehlivý proces posuzování a stanovování úvěrového rizika, který jim slouží jako pevný základ pro společné procesy, systémy, nástroje a údaje pro účely posouzení úvěrového rizika a k zohlednění očekávaných úvěrových ztrát.

75. Úvěrové instituce by měly v maximální možné míře používat společné procesy, systémy, nástroje a údaje k posouzení úvěrového rizika, k vyčíslení očekávaných úvěrových ztrát pro účetní účely a ke stanovení očekávaných ztrát pro účely kapitálové přiměřenosti s cílem posílit spolehlivost a soulad výsledných odhadů očekávaných úvěrových ztrát, zvýšit transparentnost

a prostřednictvím tržní disciplíny zajistit pobídky motivující k dodržování spolehlivých postupů týkajících se úvěrového rizika.

76. Postupy týkající se úvěrového rizika by měly procházet pravidelným přezkumem, jehož účelem je zajistit zachycení relevantních údajů, které jsou k dispozici v úvěrové instituci, a aktualizaci systémů, pokud v průběhu času dojde ke změně postupů úvěrové instituce při poskytování úvěrů nebo obchodních postupů. Měl by být stanoven systém zpětné vazby zajišťující sdílení informací o odhadech očekávaných úvěrových ztrát, o změnách úvěrového rizika a o skutečných zaznamenaných ztrátách u úvěrových expozic mezi odborníky na problematiku úvěrového rizika, pracovníky, kteří mají na starosti účetnictví a vykazování pro regulatorní účely, a zejména pracovníky zabývajícími se poskytováním úvěrů.
77. Výše uvedené společné procesy, systémy, nástroje a údaje by mohly zahrnovat systémy hodnocení úvěrového rizika, odhadovanou pravděpodobnost selhání (která je předmětem příslušných úprav), informace o pohledávkách po splatnosti, poměry úvěrů k hodnotě, historickou míru ztrátovosti, druh produktu, plán odpisů, požadavky na složení zálohy, segment trhu, zeměpisnou lokalitu, stáří (tj. datum vzniku) a druh kolaterálu.

4.2.8 Zásada 8 — Zveřejňování

Zveřejňování úvěrovou institucí by mělo díky poskytování včasných, relevantních a pro rozhodování užitečných informací podpořit transparentnost a srovnatelnost.

78. Cílem zveřejňování je jasně a srozumitelně poskytnout celé řadě uživatelů informace, které jsou užitečné pro rozhodování, o finanční situaci a výsledcích úvěrové instituce a souvisejících změnách. Úvěrové instituce by měly usilovat o poskytování informací, které jsou relevantní a srovnatelné, aby uživatelé mohli činit včasná informovaná rozhodnutí a mohli vyhodnotit řízení ze strany vedoucího orgánu a vrcholného vedení.
79. Zveřejňování řízení finančního a úvěrového rizika by mělo být v souladu s příslušným účetním rámcem a rámcem dohledu¹². Úvěrové instituce by měly zveřejňovat informace potřebné ke správnému popsání expozice úvěrových institucí vůči úvěrovému riziku, včetně odhadů očekávaných úvěrových ztrát, a k zajištění relevantních informací o postupech úvěrové instituce při poskytování úvěrů.
80. V souladu s příslušnými účetními normami a předpisy by vrcholné vedení úvěrových institucí mělo na základě svého úsudku určit vhodnou úroveň agregace a členění zveřejňovaných údajů, aby zveřejňované údaje nadále splňovaly účetní požadavky, a poskytnout uživatelům informace o expozici úvěrové instituce vůči úvěrovému riziku a o očekávaných úvěrových

¹²V souladu s částí osmou nařízení (EU) č. 575/2013 obecné pokyny orgánu EBA k požadavkům na zpřístupňování informací podle části osmé nařízení (EU) č. 573/2013 (GL/2016/11) a obecné pokyny orgánu EBA k podstatnosti, vyhrazenosti a důvěrnosti a k četnosti zpřístupňování informací podle čl. 432 odst. 1 a 2 a článku 433 nařízení (EU) č. 575/2013 (GL/2014/14).

ztrátách tak, aby uživatelé mohli provést analýzu jednotlivých institucí a relevantní srovnání se skupinou podobných subjektů.

81. Kvantitativní a kvalitativní zveřejněné informace by jako celek měly uživatelům sdělit hlavní předpoklady a vstupy používané při stanovování odhadů očekávaných úvěrových ztrát. Zveřejněné informace by měly poukazovat na zásady a definice, které jsou součástí stanovování očekávaných úvěrových ztrát (jako základ úvěrové instituce pro seskupení úvěrových expozic do portfolií s podobnými znaky úvěrového rizika a definice selhání¹³), faktory, které vedou ke změnám odhadů očekávaných úvěrových ztrát, a způsob použití úsudku vrcholného vedení založeného na zkušenostech v úvěrové oblasti. Zveřejněné informace o významných zásadách by měly uvádět, jak byly tyto zásady prováděny ve specifickém kontextu úvěrové instituce.
82. Úvěrové instituce by měly poskytovat kvalitativní informace o tom, jak byly při stanovování odhadů očekávaných úvěrových ztrát v souladu s použitelným účetním rámcem zohledněny informace o budoucím vývoji, včetně makroekonomických faktorů, a to zejména v případech, kdy je posouzení prováděno na individuálním základě.
83. Zveřejněné informace ohledně toho, z čeho se vychází při seskupení úvěrových expozic, by měly obsahovat informace o způsobu, jakým se vrcholné vedení ujišťuje o tom, že jsou úvěrové expozice seskupeny vhodným způsobem, aby tyto skupiny i nadále sdílely znaky úvěrového rizika.
84. S cílem zlepšit kvalitu a smysluplnost zveřejňovaných informací o odhadech očekávaných úvěrových ztrát by úvěrové instituce měly poskytnout vysvětlení významných změn při stanovování očekávaných úvěrových ztrát v jednotlivých obdobích. Tyto informace by měly zahrnovat relevantní kvalitativní i kvantitativní údaje způsobem, který umožňuje lépe pochopit, jak se odhady očekávaných úvěrových ztrát změnily.
85. Vedoucí orgán úvěrových institucí by měl provádět pravidelný přezkum své politiky zveřejňování informací s cílem zajistit, aby zveřejňované informace zůstávaly i nadále relevantní, pokud jde o rizikový profil úvěrové instituce, koncentrace produktů, odvětvové normy a současné podmínky na trhu. Současně by úvěrové instituce měly zveřejňovat informace usnadňující provádět srovnání s podobnými subjekty, což uživatelům umožní sledovat změny v odhadech očekávaných úvěrových ztrát úvěrové instituce v jednotlivých obdobích a provádět smysluplné analýzy v rámci skupin podobných vnitrostátních a mezinárodních subjektů.

¹³ Další instrukce k definování selhání viz odstavce 89 a 90 v následujícím oddíle.

4.3 Zvláštní obecné pokyny pro úvěrové instituce uplatňující IFRS 9

Tento oddíl poskytuje obecné pokyny k aspektům požadavků, které se týkají očekávaných úvěrových ztrát a jsou obsažené v částech IFRS 9 věnovaných znehodnocení — i) opravná položka ve výši dvanáctiměsíčních očekávaných úvěrových ztrát; ii) posouzení významného zvýšení úvěrového rizika a iii) používání praktického zjednodušení — a které nejsou obdobně upravené v jiných účetních rámcích pro očekávané úvěrové ztráty a měly by být vykládány ve spojení s ostatními oddíly těchto obecných pokynů.

4.3.1 Opravná položka ve výši dvanáctiměsíčních očekávaných úvěrových ztrát

86. Podle odstavce 5.5.5 IFRS 9 „pokud se k datu vykazání úvěrové riziko související s finančním nástrojem od prvotního zaúčtování významně nezvýšilo, musí účetní jednotka vyčíslit opravnou položku na ztrátu z tohoto finančního nástroje ve výši dvanáctiměsíčních očekávaných úvěrových ztrát“. Úvěrové instituce by měly vyčíslit očekávané úvěrové ztráty pro všechny úvěrové expozice a nulová opravná položka by měla být jen ojedinělým jevem, neboť odhady očekávaných úvěrových ztrát jsou pravděpodobnostně váženým údajem, který by měl vždy vyjadřovat možnost, že dojde k úvěrové ztrátě (viz odstavce 5.5.17 a 5.5.18 IFRS 9). Nulová opravná položka by však mohla existovat například u úvěrů plně zajištěných kolaterálem (přestože úvěrové instituce by měly být při stanovování odhadované hodnoty kolaterálu opatrné, neboť jeho ocenění při vzniku se může za dobu trvání úvěru změnit).
87. Úvěrové instituce by měly zaujmout aktivní přístup k posuzování a vyčíslování dvanáctiměsíčních očekávaných úvěrových ztrát, který umožňuje včas určit změny úvěrového rizika, a tudíž takové změny očekávaných úvěrových ztrát včas zaúčtovat. V souladu se zásadou 6 by odhadovaná výše a časový rámec dvanáctiměsíčních očekávaných úvěrových ztrát měly odrážet úsudek vrcholného vedení založený na zkušenostech v úvěrové oblasti a měly by představovat nezkreslený pravděpodobnostně vážený odhad očekávaných úvěrových ztrát, který zohledňuje celou řadu možných výsledků.
88. IFRS 9 definuje výši dvanáctiměsíčních očekávaných úvěrových ztrát jako „část očekávaných úvěrových ztrát za dobu trvání představující očekávané úvěrové ztráty, jež vznikají v důsledku selhání finančního nástroje, které může nastat během dvanácti měsíců od data vykazání“¹⁴. Za tímto účelem musí úvěrové instituce přihlédnout k tomu, že částka ve výši dvanáctiměsíčních očekávaných úvěrových ztrát není jen ztrátami očekávanými v následujících 12 měsících, ale podle odstavce B5.5.43 IFRS 9 představují očekávané hotovostní schodky za dobu trvání úvěrové expozice nebo skupiny úvěrových expozic v důsledku ztrát, k nimž by mohlo dojít v následujících 12 měsících. Úvěrové instituce musí rovněž přihlédnout k tomu, že podle odstavce 5.5.9 IFRS 9 se při posuzování, zda by měl finanční nástroj přejít k vyčíslení očekávaných úvěrových ztrát za celou dobu trvání, musí vzít v úvahu změna rizika selhání, ke

¹⁴ Viz IFRS 9, dodatek A, definice pojmů.

kteří může dojít po očekávané době trvání finančního nástroje. V některých situacích IFRS 9 umožňuje používat při tomto posuzování změny rizika selhání v období následujících 12 měsíců; nemusí to však být vždy vhodné a zvláštní pozornost by měla být věnována příkladům uvedeným v odstavci B5.5.14 IFRS 9.

89. Odstavec B5.5.37 IFRS 9 nedefinuje selhání, nýbrž požaduje, aby úvěrové instituce definovaly selhání v souladu s definicí používanou pro účely řízení vnitřního úvěrového rizika. Odstavec B5.5.37 IFRS 9 rovněž obsahuje vyvratitelný předpoklad, že k selhání nedojde později, než když je finanční aktivum 90 dnů po splatnosti. Při přijímání definice selhání pro účetní účely by se úvěrové instituce měly řídit definicí používanou k regulačním účelům uvedenou v článku 178 nařízení (EU) č. 575/2013¹⁵, která obsahuje:
- a. kvalitativní kritérium, podle kterého „instituce má za to, že dlužník pravděpodobně v plném rozsahu nesplátí své úvěrové povinnosti vůči instituci, jejímu mateřskému podniku či některému z jejích dceřiných podniků, aniž by instituce přistoupila ke krokům, jako je realizace zajištění“ (dále jen „pravděpodobnost nesplácení“); a
 - b. objektivní ukazatel, kdy „některá podstatná úvěrová povinnost dlužníka vůči instituci, jejímu mateřskému podniku či některému z jejích dceřiných podniků je více než 90 dní po splatnosti“, který odpovídá vyvratitelnému předpokladu uvedenému v odstavci B5.5.37 IFRS 9.
90. Podle čl. 178 odst. 1 nařízení (EU) č. 575/2013 se má za to, že u konkrétního dlužníka došlo k selhání, pokud je splněno některé z kritérií uvedených v odst. 4 písm. a) a b) nebo obě tato kritéria. V této souvislosti by úvěrové instituce měly určit selhání podle kritéria „pravděpodobnosti nesplácení“ dlužníka před tím, než se expozice stane nesplácenou podle kritéria o 90 dnech po splatnosti. V souladu s přístupem dodržovaným pro regulační účely by měl být výčet situací uvedených v čl. 178 odst. 3 nařízení (EU) č. 575/2013, které naznačují pravděpodobnosti nesplácení, uplatňován způsobem, který zajišťuje včasné zjištění „pravděpodobnosti nesplácení“ vedoucí k výsledným hotovostním schodkům. Pokud jde o kritérium uvedené v odst. 4 písm. b), přestože pro regulační účely mohou příslušné orgány v případě drobných povinností účetní jednotky a povinností účetní jednotky vůči veřejnému sektoru nahradit lhůtu 90 dní u různých produktů lhůtu až 180 dní, pokud to považují v souladu s místními podmínkami za vhodné (viz čl. 178 odst. 1 písm. b) nařízení (EU) č. 575/2013), přičemž tato možnost by neměla být u těchto expozic vykládána jako výjimka z uplatňování vyvratitelného předpokladu uvedeného v odstavci B5.5.37 IFRS 9.
91. Při stanovování odhadu výše dvanáctiměsíčních očekávaných úvěrových ztrát by úvěrové instituce měly zvážit přiměřené a doložitelné informace, uvedené v definicích a v zásadě 6 těchto obecných pokynů, které ovlivňují úvěrové riziko, zejména pak informace o budoucím vývoji, včetně makroekonomických faktorů. Úvěrové instituce by měly při zohledňování kvalitativních i kvantitativních informací, které mohou ovlivnit posouzení úvěrového rizika

¹⁵ Orgán EBA vydal návrh obecných pokynů k používání definice selhání podle článku 178 nařízení č. 575/2013.



úvěrové instituce, používat úsudek založený na zkušenostech v úvěrové oblasti. IFRS 9 stanovuje, že při určování výše dvanáctiměsíčních očekávaných úvěrových ztrát účetní jednotka nemusí provést vyčerpávající vyhledávání informací. Úvěrové instituce by však měly aktivně zohledňovat informace, které mohou ovlivnit odhad očekávaných úvěrových ztrát, a neměly by vylučovat či opomíjet relevantní informace, které jsou přiměřeně dostupné.

92. Jestliže úvěrová instituce vytváří expozice vůči vysokému úvěrovému riziku (což by v souvislosti s tímto odstavcem nemělo být vykládáno jako opak expozic vůči „nízkému úvěrovému riziku“ podle odstavce 5.5.10 IFRS 9) a jejich opravné položky jsou nejprve vyčísleny na úrovni dvanáctiměsíčních očekávaných úvěrových ztrát, úvěrová instituce by měla u těchto expozic pozorně sledovat případné významné zvýšení úvěrového rizika tak, aby se zajistil včasný přechod expozice na výši očekávaných úvěrových ztrát za dobu trvání, aby se přihlédlo k tomu, že expozice vůči vysokému riziku budou pravděpodobně vykazovat větší volatilitu a dojde u nich k rychlejšímu zvyšování úvěrového rizika.
93. Úvěrová instituce by i v případě, že zvýšení úvěrového rizika není považováno za významné, měla náležitě upravit svůj odhad dvanáctiměsíčních očekávaných úvěrových ztrát tak, aby odrážel změny úvěrového rizika, k nimž došlo. Tyto úpravy by měly být provedeny dlouho před tím, než dojde individuálně nebo v rámci portfolia k přechodu expozic na výši očekávaných úvěrových ztrát za dobu trvání, a s přihlédnutím k případné migraci úvěrového rizika, k níž došlo.
94. Při provádění posuzování na portfoliovém základě by expozice v rámci dotyčné skupiny měly splňovat požadavky stanovené v zásadě 3 těchto obecných pokynů. Zejména v případě, že úvěrová instituce získá informace, které naznačují, že je potřeba další nebo odlišná segmentace v rámci skupiny úvěrových expozic, by skupina měla být rozdělena do podskupin a stanovená výše dvanáctiměsíčních očekávaných úvěrových ztrát by měla být aktualizována zvláště pro každou podskupinu, nebo by v případě přechodných situací měla být použita dočasná úprava (viz zásada 3 těchto obecných pokynů a požadavky, které jsou v ní podrobně popsány a týkají se používání dočasných úprav). Jsou-li získány informace, které naznačují, že u určité podskupiny došlo k významnému zvýšení úvěrového rizika, u této podskupiny by měly být zaúčtovány očekávané úvěrové ztráty za dobu trvání.
95. Úvěrové expozice by neměly být seskupovány způsobem, který znemožňuje včas zjistit významné zvýšení úvěrového rizika (další požadavky týkající se seskupování a posuzování očekávaných úvěrových ztrát na portfoliovém základě viz rovněž zásady 3 a 4 těchto obecných pokynů).

4.3.2 Posuzování významného zvýšení úvěrového rizika

96. Odstavec 5.5.4 IFRS 9 stanovuje, že „cílem požadavků na znehodnocení je zaúčtovat očekávané úvěrové ztráty za dobu trvání všech finančních nástrojů, u kterých od prvotního zaúčtování došlo k významnému zvýšení úvěrového rizika – bez ohledu na to, zda jsou



posuzovány na individuálním nebo portfoliovém základě – s uvážením všech přiměřených a doložitelných informací, včetně informací o budoucnosti.“

97. Tento přístup je odůvodněn tím, že se při stanovování ceny úvěru v daném okamžiku přihlíží k úvěruschopnosti protistrany, a tudíž k očekávaným úvěrovým ztrátám předpokládaným při prvotním zaúčtování. Z toho pak vyplývá, že zvýšení úvěrového rizika po vzniku nemusí být plně kompenzováno naučtovanou úrokovou sazbou, a úvěrové instituce by tudíž měly pečlivě zvážit, zda došlo k významnému zvýšení úvěrového rizika¹⁶. V takovém případě by se měly u úvěrové expozice použít očekávané úvěrové ztráty za dobu trvání.
98. Aby mohly zvážit, zda u expozice došlo k významnému zvýšení úvěrového rizika, a aby mohly zvážit výši požadovaných dvanáctiměsíčních očekávaných úvěrových ztrát a očekávaných úvěrových ztrát za dobu trvání, úvěrové instituce by měly mít spolehlivé řízení, systémy a kontroly v souladu se zásadami uvedenými v těchto obecných pokynech. Nejsou-li dosud zavedeny, úvěrové instituce by měly zavést systémy schopné zvládat a systematicky posuzovat velké množství informací, které budou potřeba k určení, zda určité úvěrové expozice nebo skupiny úvěrových expozic vykazují významné zvýšení úvěrového rizika, a k vyčíslení případných očekávaných úvěrových ztrát za dobu trvání. Mateřské podniky a dceřiné podniky, na které se vztahuje směrnice 2013/36/EU, by měly zajistit, aby byl přístup v celé skupině konzistentní. Uvedené by mělo zahrnovat zejména zavedení procesů zajišťujících, aby byly vrcholným vedením přezkoumány a schváleny prognózy ekonomických podmínek v různých jurisdikcích a hospodářských odvětvích a aby byly v celé skupině konzistentní procesy, kontroly a ekonomické předpoklady vztahující se k vytváření prognóz a propojující tyto předpoklady s očekávanými úvěrovými ztrátami. Potřeba zajistit konzistentní přístup by neměla být vykládána jako požadavek, aby byl postup v celé skupině stejný. Naopak v konzistentním rámci mohou, například v závislosti na dostupnosti údajů, existovat rozdíly mezi jednotlivými jurisdikcemi a produkty. Tyto rozdíly by měly být dobře zdokumentované a odůvodněné.
99. Procesy úvěrových institucí by jim měly umožňovat včas a uceleně určit, zda po prvotním zaúčtování úvěrové expozice došlo k významnému zvýšení úvěrového rizika, aby individuální expozice nebo skupina expozic s podobnými znaky úvěrového rizika v souladu s požadavky týkajícími se účtování znehodnocení podle IFRS 9 přešla na výši očekávaných úvěrových ztrát za dobu trvání.
100. Jak se uvádí v odstavci B5.5.17 IFRS 9, při posuzování významného zvýšení úvěrového rizika od prvotního zaúčtování bude při rozhodování potřeba zvážit celou řadu informací. Obecně se kromě strategických, provozních a dalších charakteristik dlužníka bude jednat o informace o makroekonomických podmínkách, hospodářském odvětví a zeměpisné oblasti relevantní pro určitého dlužníka nebo skupinu dlužníků se sdílenými znaky úvěrového rizika. Kromě informací o současných podmínkách a historických údajů je zásadním prvkem

¹⁶ IFRS 9 vyžaduje, aby účetní jednotky při posuzování významného zvýšení úvěrového rizika zvážily celou řadu faktorů, přičemž stanovení ceny může být jedním z těchto faktorů.

požadované zohlednění všech přiměřených a doložitelných informací o budoucím vývoji, které jsou k dispozici bez vynaložení nepřiměřených nákladů a úsilí (viz rovněž odstavec 131 těchto obecných pokynů zabývajících se používaným souborem informací).

101. Ve snaze zajistit včasné zaúčtování opravných položek v souladu s požadavky IFRS 9 by úvěrové instituce měly:
 - a. shromáždit údaje a projekce budoucího vývoje klíčových faktorů určujících úvěrové riziko v jejich úvěrových expozicích a portfoliích a
 - b. být schopné na základě těchto údajů a projekcí kvantifikovat úvěrové riziko u svých jednotlivých úvěrových expozic nebo portfolií.

102. Odstavec B5.5.2 IFRS 9 stanovuje, že se obecně předpokládá, že očekávané úvěrové ztráty za dobu trvání budou zaúčtovány dříve, než bude daný finanční nástroj po splatnosti, a že „se úvěrové riziko obvykle výrazně zvýší před uplynutím splatnosti finančního nástroje nebo dříve, než jsou pozorovány jiné zpožďující se ukazatele specifické pro dlužníka (například modifikace nebo restrukturalizace)“. Analýzy úvěrových institucí by tudíž měly přihlížet ke skutečnosti, že faktory určující úvěrové ztráty se velmi často začnou zhoršovat dost dlouho (řadu měsíců či v některých případech let) před tím, než se u dotčených úvěrových expozic objeví objektivní důkaz o neplacení. Úvěrové instituce by neměly zapomínat, že údaje o neplacení se obecně vztahují k minulosti a při provádění metody týkající se očekávaných úvěrových ztrát budou tyto údaje samy o sobě jen zřídka vhodné. V rámci drobných portfolií například nepříznivý vývoj makroekonomických faktorů a atributů týkajících se dlužníků obecně povede ke zvýšení úrovně úvěrového rizika dlouho před tím, než se to projeví u zpožďujících se informací, jako jsou informace o neplacení.

103. Při důsledném naplňování cíle IFRS 9 by tudíž úvěrové instituce měly na základě přiměřených a doložitelných informací rovněž zvážit souvislosti mezi makroekonomickými faktory a atributy týkajícími se dlužníků na jedné straně a úrovní úvěrového rizika v portfoliu na straně druhé. Za tímto účelem by úvěrové instituce měly zahájit podrobnou analýzu historického vývoje a současných trendů, která by umožnila určit nejdůležitější faktory určující úvěrové riziko. Na základě úsudku založeného na zkušenostech v úvěrové oblasti by mělo dojít k zohlednění současných a předpokládaných budoucích podmínek, kterými budou tyto rizikové faktory, očekávané hotovostní schodky, a tudíž i očekávané ztráty pravděpodobně ovlivněny.

104. Úvěrové instituce by měly provádět analýzy tohoto druhu nejen u portfolií individuálně malých úvěrů, jako jsou expozice vůči kreditním kartám, ale také u velkých, individuálně spravovaných úvěrových expozic. U velkého úvěru na obchodní nemovitost by úvěrové instituce například měly zohlednit výraznou citlivost trhu s obchodními nemovitostmi v mnoha jurisdikcích na obecné makroekonomické prostředí a měly by při určování, zda došlo k významnému zvýšení úvěrového rizika, zvážit použití informací, jako jsou výše úrokových sazeb nebo míra neobsazenosti.

105. Úvěrové instituce by měly mít jasně vymezené zásady, včetně dobře vypracovaných kritérií, pro stanovení, co představuje „významné“ zvýšení úvěrového rizika u různých druhů úvěrových expozic. Tato kritéria a důvody, proč jsou tyto přístupy a definice považované za přiměřené, by měly být zveřejněny v souladu s odstavcem 35F standardu IFRS 7 *Finanční nástroje: zveřejňování*. Odstavec 5.5.9 IFRS 9 vyžaduje, že při posuzování významného zvýšení úvěrového rizika „musí účetní jednotka vzít v úvahu změnu rizika selhání, ke které může dojít po očekávanou dobu trvání finančního nástroje, a nikoli změnu výše očekávaných úvěrových ztrát“. Za tímto účelem by instituce měly toto posouzení provést z hlediska rizika selhání, ke kterému může dojít, a ne z hlediska očekávané úvěrové ztráty (tj. před zohledněním dopadů nástrojů na snižování úvěrového rizika, jako jsou kolaterál nebo záruky).
106. Při stanovování metody, jak budou postupovat při určování významného zvýšení úvěrového rizika, by úvěrové instituce měly zohlednit každou z 16 tříd ukazatelů uvedených v IFRS 9 (pokud jsou relevantní pro posuzovaný finanční nástroj) v souladu s odst. B5.5.17 písm. a) až p) a navíc by měly zvážit, zda existují další informace, ke kterým by se mělo přihlížet. Tyto ukazatele (uvedené v IFRS 9 i v těchto obecných pokynech) by neměly být považované za „kontrolní seznam“. Některé mohou být při posuzování, zda určitý druh úvěrové expozice vykazuje významné zvýšení úvěrového rizika, relevantnější než jiné. Zároveň by úvěrové instituce měly věnovat zvláštní pozornost tomu, aby se zabránilo situacím, kdy nedojde k neprodlenému uznání významného zvýšení úvěrového rizika, přestože k významnému zvýšení úvěrového rizika ve skutečnosti došlo. Úvěrové instituce by zejména neměly omezovat významné zvýšení úvěrového rizika na situace, kdy se předpokládá, že u finančního nástroje dojde ke znehodnocení (tj. k třetí fázi požadavků na znehodnocení podle IFRS 9). Dlužníci mohou spíše vykazovat významné zvýšení úvěrového rizika bez známek toho, že pravděpodobně dojde k znehodnocení souvisejících úvěrových expozic. Skutečnost, že došlo k významnému zvýšení úvěrového rizika, nemusí nutně znamenat, že je selhání pravděpodobné, nýbrž to může znamenat pouze to, že je selhání pravděpodobnější než při prvotním zaúčtování. Toto tvrzení je podpořeno symetrií modelu podle IFRS 9: u úvěrových expozic je možné přejít ke stanovení očekávaných úvěrových ztrát za dobu trvání, avšak následně se vrátit zpět k dvanáctiměsíčním očekávaným úvěrovým ztrátám, pokud již mezní hodnota významného zvýšení úvěrového rizika není splněna.
107. Úvěrové instituce by při posuzování významného zvýšení úvěrového rizika měly zejména zohlednit tento neúplný výčet ukazatelů:
- a. rozhodnutí vrcholného vedení úvěrové instituce, aby v případě, že existující úvěrová expozice nově vznikla k datu vykázání, byla součástí ceny úvěrové expozice, která je vyjádřením úvěrového rizika expozice, výrazně vyšší, než byla v době skutečného vzniku úvěru, kvůli zvýšení úvěrového rizika určitého dlužníka nebo třídy dlužníků, k němuž od počátku došlo;
 - b. rozhodnutí vrcholného vedení úvěrové instituce posílit požadavky na kolaterál a/nebo na sjednané závazky u nových úvěrových expozic podobajících se již vzniklým úvěrovým expozicím, a to kvůli změnám úvěrového rizika těchto expozic od jejich prvotního zaúčtování;

- c. snížení úvěrového ratingu dlužníka uznávanou ratingovou agenturou nebo v rámci vnitřního systému úvěrového ratingu úvěrové instituce;
- d. u výkonných úvěrových expozic, které jsou předmětem individuálního sledování a přezkumu, souhrnný ukazatel vnitřního posouzení úvěru / ukazatel kvality úvěru, který je slabší než při prvotním zaúčtování;
- e. zhoršení příslušných faktorů určujících úvěrové riziko (např. budoucí peněžní toky) u jednotlivých dlužníků (nebo skupiny dlužníků) a
- f. očekávaná změna v důsledku finančních problémů, včetně těch, které jsou považovány za úlevu podle nařízení (EU) 2015/227.

Přestože by se při provádění IFRS 9 mělo, je-li to možné, přihlížet k postupům řízení úvěrového rizika, v některých případech by to nebylo vhodné. Například pokud úvěrová instituce spravuje většinu úvěrových expozic stejně bez ohledu na úvěrové riziko, pouze s výjimkou obzvláště silných nebo slabých úvěrů, pak způsob spravování úvěrové expozice pravděpodobně není spolehlivým ukazatelem toho, zda došlo k významnému zvýšení úvěrového rizika.

108. Při posuzování toho, zda u úvěrové expozice došlo k významnému zvýšení úvěrového rizika, by úvěrové instituce měly rovněž zohlednit následující faktory vztahující se k prostředí, ve kterém úvěrová instituce nebo dlužník vykonávají svoji činnost:

- a. zhoršení makroekonomického výhledu relevantního ve vztahu k určitému dlužníkovi nebo skupině dlužníků. Makroekonomické posouzení by mělo být dostatečně různorodé, aby zahrnovalo faktory relevantní pro státní subjekty, podniky, domácnosti a další druhy dlužníků. Dále by se mělo zabývat relevantními regionálními rozdíly v hospodářské výkonnosti v určité jurisdikci¹⁷ a
- b. zhoršení vyhlídek pro určitý sektor nebo odvětví, ve kterém dlužník vykonává svoji činnost.

109. Za zásadní je třeba považovat správnou identifikaci faktorů určujících úvěrové riziko a spolehlivé prokázání souvislostí mezi těmito faktory a úrovní úvěrového rizika, neboť zdánlivě malá změna kvalitativní charakteristiky úvěru může být potenciálně hlavním ukazatelem velkého zvýšení rizika selhání, k němuž může dojít. Dále podle odstavce 5.5.9 IFRS 9 významnost změny úvěrového rizika od prvotního zaúčtování závisí na riziku selhání, ke kterému může dojít, při prvotním zaúčtování. V tomto ohledu, pokud úvěrová instituce používá změnu pravděpodobnosti selhání jako prostředek umožňující určit změnu rizika selhání, ke kterému může dojít, měla by zohlednit význam dané změny pravděpodobnosti selhání vyjádřený poměrem (nebo mírou fluktuace) ve vztahu k pravděpodobnosti selhání při prvotním zaúčtování (tj. změnu pravděpodobnosti selhání po vydělení pravděpodobností selhání při prvotním zaúčtování), a to rovněž s přihlédnutím k odstavci B5.5.11 IFRS 9. Měla by

¹⁷ Zohlednění informací o budoucím vývoji, včetně makroekonomických faktorů, viz zásada 6 těchto obecných pokynů.



však také přihlídnout k velikosti změny pravděpodobnosti selhání jako takové (tj. pravděpodobnost selhání ke dni vyčíslení po odečtení pravděpodobnosti selhání při prvotním zaúčtování).

110. Úvěrové instituce by se neměly řídit jen tím, o kolik „stupňů“ se snížil rating, protože změna pravděpodobnosti selhání při změně o jeden stupeň nemusí být lineární (na základě současných údajů a analýz vztahujících se k určitým jurisdikcím je například pravděpodobnost selhání za dobu pěti let u expozice s ratingem BB přibližně třikrát vyšší než u expozice s ratingem BBB). Kromě toho vzhledem k tomu, že by význam změny o jeden stupeň závisel na tom, jak podrobně je bankovní systém hodnocení strukturován, a tudíž na „šíři“ jednotlivých stupňů, měla by být stanovena vhodná úvodní segmentace, která zajišťuje, aby v segmentu nedošlo k zastření významného zvýšení úvěrového rizika u individuální úvěrové expozice nebo skupiny úvěrových expozic. V tomto ohledu by úvěrové instituce měly zajistit, aby systémy hodnocení úvěrového rizika obsahovaly dostatečný počet stupňů umožňující úvěrové riziko vhodně odlišit. Úvěrové instituce by rovněž neměly zapomínat na to, že k významnému zvýšení úvěrového rizika může dojít před tím, než v určitém úvěrovém stupni nastane změna.
111. Úvěrové instituce by měly přihlídnout k tomu, že existují určité situace, kdy nepříznivá změna faktorů uvedených v odstavcích 107 a 108 výše nemusí být známkou významného zvýšení úvěrového rizika. Může se například jednat o případ, kdy je pravděpodobnost selhání úvěrové expozice s ratingem AA nízká a ne o moc vyšší než v případě ratingu AAA. Jen velmi málo úvěrových expozic však má tak očividně nízké úvěrové riziko a, jak se uvádí v odstavci 110, citlivost pravděpodobnosti selhání na změny ratingu se může výrazně zvýšit spolu s tím, jak se kvalita ratingu snižuje.
112. Úvěrové instituce by rovněž měly vzít na vědomí, že mohou nastat situace, kdy u některých faktorů dojde k nepříznivému vývoji, tento nepříznivý vývoj ale může být vyvážen zlepšením jiných faktorů (viz příklad 2 v prováděcích pokynech k IFRS 9). Nicméně vzhledem k tomu, jak je důležité zjistit, zda došlo k významnému zvýšení úvěrového rizika, by úvěrové instituce měly zavést procesy řízení a kontroly schopné spolehlivě ověřit případný úsudek, že faktory, které mohou mít nepříznivý dopad na úvěrové riziko, jsou vyváženy faktory, které mohou mít dopad příznivý.
113. Úvěrové instituce by měly pečlivě zvážit a náležitě zohlednit rozhodnutí, která závisejí na uvážení vedoucího orgánu nebo vrcholného vedení úvěrové instituce a poukazují na změnu úvěrového rizika. Je-li například kvůli obavám týkajícím se úvěrového rizika přijato rozhodnutí intenzivněji sledovat dlužníka nebo třídy dlužníků, je nepravděpodobné, že by takové opatření bylo osobami s rozhodovacími pravomocemi přijato, pokud by zvýšení úvěrového rizika nebylo považováno za významné.
114. Jestliže úvěrová instituce na základě posouzení dospěje k závěru, že došlo k významnému zvýšení úvěrového rizika u některých, nikoli však u všech úvěrových expozic vůči protistraně (například kvůli rozdílům v načasování poskytnutí úvěru), měla by zajistit, aby byly

identifikovány všechny úvěrové expozice, u kterých došlo k významnému zvýšení úvěrového rizika.

115. Jestliže úvěrová instituce provádí posouzení významného zvýšení úvěrového rizika na portfoliovém základě (tj. například pro portfolio drobných úvěrů), měl by být realizován pravidelný přezkum definovaných portfolií s cílem zajistit, aby úvěrové expozice v rámci jednotlivých portfolií i nadále sdílely znaky rizika, pokud jde o to, jak reagují na faktory určující úvěrové riziko. Měnicí se ekonomické podmínky mohou vyžadovat změnu skupin vytvořených na základě seskupování.
116. V souladu s odstavcem B5.5.1 IFRS 9 týkajícím se posuzování významného zvýšení úvěrového rizika od prvotního zaúčtování na portfoliovém základě by úvěrové instituce v případech, kdy je zjevné, že v určité skupině úvěrových expozic u některých úvěrových expozic došlo k významnému zvýšení úvěrového rizika, měly u podmnožiny nebo části skupiny úvěrových expozic přejít k vyčíslení očekávaných úvěrových ztrát za dobu trvání, přestože to není možné určit na základě individuálních úvěrových expozic (viz názorný příklad č. 5 v IFRS 9).
117. V souladu s odstavcem B5.5.6 IFRS 9 a odstavcem IE39 prováděcích pokynů k IFRS 9 platí, že není-li možné na základě sdílených znaků úvěrového rizika identifikovat určitou podskupinu úvěrových expozic, u kterých došlo k významnému zvýšení úvěrového rizika, k přechodu na očekávané úvěrové ztráty za dobu trvání by mělo dojít u příslušné části celé skupiny.
118. Pojem „významný“ by neměl být zaměňován za statistickou významnost, neboť při posuzování by se nemělo vycházet pouze z kvantitativní analýzy. U portfolií, která obsahují velký počet individuálně malých úvěrů a mají rozsáhlý soubor relevantních historických údajů, lze „významné“ zvýšení úvěrového rizika částečně určit pomocí statistických postupů. U jiných úvěrových expozic to však nemusí být proveditelné.
119. Pojem „významný“ by rovněž neměl být posuzován z hlediska rozsahu dopadu na primární účetní závěrky úvěrové instituce. K identifikaci a zveřejnění významného zvýšení úvěrového rizika by mělo dojít i v případech, kdy zvýšení úvěrového rizika stanovené na základě pravděpodobnosti selhání zřejmě neovlivní vytvořenou opravnou položku (například proto, že expozice je více než plně zajištěna kolaterálem), aby úvěrové instituce měly možnost identifikovat a zveřejnit zvýšení, která jsou pravděpodobně důležitá pro uživatele usilující o pochopení trendů ohledně úvěrového rizika obsaženého v úvěrových expozicích úvěrové instituce.
120. Podle odstavce 5.5.9 IFRS 9 se při posuzování významného zvýšení úvěrového rizika vychází ze srovnání úvěrového rizika u expozic k datu vykazání a úvěrového rizika při prvotním zaúčtování. Odstavec BC 5.161 IFRS 9 a názorný příklad č. 6 představují příklad uplatnění této zásady ve standardu, a ne výjimku z uvedené zásady. Tento příklad naznačuje, že úvěrové instituce mohou pro určitá portfolia při prvotním zaúčtování stanovit maximální úvěrové riziko, při jehož překročení dojde k přechodu portfolia na očekávané úvěrové ztráty za dobu



trvání. Toto zjednodušení je relevantní pouze v případech, kdy jsou expozice rozděleny dostatečně strukturovaně a podrobně a úvěrová instituce může prokázat, že analýza je v souladu se zásadami IFRS 9. Úvěrové instituce by konkrétně měly být schopné prokázat, že před dosažením maximálního úvěrového stupně nedošlo u položek v portfoliu k významnému zvýšení úvěrového rizika.

121. Úvěrové instituce by měly důsledně přezkoumávat kvalitu své metody pro posuzování významného zvýšení úvěrového rizika. Vedoucí orgán nebo vrcholné vedení úvěrové instituce by měly zvážit, zda existují další faktory, které by měly být zohledněny při posuzování významného zvýšení úvěrového rizika, neboť by to vedlo ke zlepšení kvality používané metody.
122. Úvěrové instituce by měly vzít v úvahu možnost zkreslení, které by znemožnilo naplnění cílů IFRS 9. V případech, kdy se úvěrové instituce domnívají, že v důsledku jejich metody provádění pravděpodobně dojde ke zkreslení, měly by změnit svoje posouzení u zjištěných zkreslení a tím zajistit splnění cíle standardu (viz zejména odstavce B5.5.1 až B5.5.6 IFRS 9).
123. IFRS 9 v odstavcích 5.5.12 a B5.5.25 až B5.5.27 stanovuje požadavky na posouzení významného zvýšení úvěrového rizika u úvěrových expozic, jejichž smluvní peněžní toky byly nově sjednány nebo modifikovány. Zejména v případě modifikací, které nevedou k odúčtování podle IFRS 9, účetní jednotka musí posoudit, zda došlo k významnému zvýšení úvěrového rizika, a to porovnáním a) rizika selhání k datu vykazání na základě upravených smluvních podmínek a b) rizika selhání při prvotním zaúčtování na základě původních, neupravených smluvních podmínek.
124. Úvěrové instituce by měly zajistit, aby modifikace nebo nové sjednání podmínek nezastřelo zvýšení úvěrového rizika, neboť by to vedlo k podhodnocení očekávaných úvěrových ztrát či prodlení při přechodu na očekávané úvěrové ztráty za dobu trvání u dlužníků, jejichž úvěrové riziko se významně zhoršilo, nebo k nevhodnému přechodu z očekávaných úvěrových ztrát za dobu trvání zpět k dvanáctiměsíčním očekávaným úvěrovým ztrátám.
125. Při určování, zda došlo k významnému zvýšení úvěrového rizika u modifikované úvěrové expozice, by úvěrové instituce měly být schopné prokázat a měly by při stanovování odhadů očekávaných úvěrových ztrát zohlednit, zda modifikace nebo nově sjednané podmínky vedly v porovnání se situací při prvotním zaúčtování ke zlepšení nebo obnovení schopnosti úvěrové instituce inkasovat úroky a splátky jistiny. Zohledněna by rovněž měla být podstata modifikovaných smluvních peněžních toků i dopady modifikací na budoucí úvěrové riziko úvěrové expozice (s přihlédnutím k úvěrovému riziku dlužníka). Měly by být zváženy mimo jiné tyto faktory:
 - a. zda jsou modifikace nebo nové sjednání smluvních podmínek a výsledné peněžní toky pro dlužníka ekonomicky přínosné ve srovnání s původními, neupravenými smluvními podmínkami a jak modifikace ekonomicky ovlivňuje schopnost dlužníka splácet dluh;

- b. zda lze určit faktory, které podporují posouzení schopnosti dlužníka splácet dluh provedené úvěrovou institucí, včetně okolností vedoucích k modifikaci a budoucích vyhlídek dlužníka v důsledku modifikací s přihlédnutím k současným podmínkám, makroekonomickým prognózám a vyhlídkám daného sektoru či odvětví, ve kterém dlužník vykonává svoji činnost, obchodního modelu dlužníka a jeho obchodního plánu (plánu řízení), který popisuje očekávání dlužníka, pokud jde o jeho budoucí výsledky, finanční stabilitu a peněžní toky; a
- c. zda je obchodní plán dlužníka proveditelný, realizovatelný a v souladu se splátkovým kalendářem pro placení úroku a splácení jistiny podle upravených smluvních podmínek úvěrové expozice.
126. Úvěrové expozice, u kterých došlo k přechodu na očekávané úvěrové ztráty za dobu trvání a k následnému novému sjednání nebo modifikaci, avšak ne kodúčtování, by neměly přecházet zpět k dvanáctiměsíčním očekávaným úvěrovým ztrátám, pokud neexistují dostatečné důkazy, že v porovnání s prvotním zaúčtováním nedošlo během trvání expozice k významnému zvýšení úvěrového rizika. Pokud například úvěrová instituce udělí dlužníkům, kteří mají finanční potíže, různé úlevy, jako jsou snížení úrokové sazby nebo odložení splátek jistiny, úvěrová expozice může vykazovat znaky nižšího úvěrového rizika, přestože dlužník může ve skutečnosti mít i nadále finanční potíže bez reálných vyhlídek, že po zbývající dobu trvání expozice zvládne hradit plánované splátky. Podle odstavce B5.5.27 IFRS 9 „důkaz toho, že kritéria pro zaúčtování očekávaných úvěrových ztrát za dobu trvání již nejsou splňována, může zahrnovat historii aktuální a včasné výkonnosti v oblasti plateb v porovnání s modifikovanými smluvními podmínkami. Zákazník by obvykle musel prokázat konzistentně dobrou platební disciplínu v průběhu období předcházejícího okamžiku, kdy se má za to, že došlo ke snížení úvěrového rizika. Například historie zmeškaných nebo neúplných plateb obvykle nebude smazána pouhým provedením jedné platby v době následující po změně smluvních podmínek.“

4.3.3 Použití praktických zjednodušení

127. IFRS 9 obsahuje řadu praktických zjednodušení, která mají zmírnit zátěž, jež provádění standardu pro celou řadu společností představuje, přičemž se přihlíží ke skutečnosti, že IFRS 9 budou používat různé účetní jednotky, včetně účetních jednotek mimo bankovní odvětví.
128. Níže uvedené odstavce se zabývají následujícími praktickými zjednodušeními: soubor informací, které účetní jednotka musí při vyčíslování očekávaných úvěrových ztrát zohlednit; výjimky pro expozice s „nízkým“ úvěrovým rizikem a vyvratitelný předpoklad o platbách, které jsou 30 dnů po splatnosti.
129. Úvěrové instituce by těchto praktických zjednodušení měly využívat jen v omezeném rozsahu, neboť tato zjednodušení mají potenciál vést k významnému zkreslení a neboť vzhledem k jejich obchodní činnosti získání relevantních informací pravděpodobně nebude vyžadovat „vynaložení nepřiměřených nákladů nebo úsilí“. Úvěrové instituce by měly při používání praktických zjednodušení zvážit potřebu provést úpravy, které by zabránily

výslednému zkreslení, neboť by měly přihlídnout k tomu, že cílem IFRS 9 je vyčíslit očekávané úvěrové ztráty způsobem, který odráží nezkrácenou a pravděpodobnostně váženou částku, která se určí vyhodnocením rozsahu možných výsledků (odstavec 5.5.17 IFRS 9).

130. Jestliže úvěrová instituce využívá těchto praktických zjednodušení, měla by jasně zdokumentovat důvody pro používání praktických zjednodušení.

Soubor informací

131. Odstavec B5.5.15 IFRS 9 stanoví, že „účetní jednotka zváží přiměřené a doložitelné informace, které jsou dostupné bez vynaložení nepřiměřených nákladů nebo úsilí“ a že „při určování, zda došlo k významnému zvýšení úvěrového rizika od prvotního zaúčtování, nemusí účetní jednotka provést vyčerpávající vyhledávání informací“. Úvěrové instituce by tyto výroky neměly vykládat restriktivně a měly by vypracovat systémy a procesy využívající všechny přiměřené a doložitelné informace, které jsou relevantní pro skupinu expozic nebo individuální expozice, tak, jak je potřeba k zajištění kvalitního, důsledného a konzistentního provádění účetních požadavků. Dodatečné náklady a dodatečná provozní zátěž však nejsou vyžadovány, pokud nepřispívají ke kvalitnímu provádění IFRS 9.

Výjimka pro „nízké úvěrové riziko“

132. Podle odstavce 5.5.10 IFRS 9 „účetní jednotka může usoudit, že úvěrové riziko související s finančním nástrojem se od prvotního zaúčtování významně nezvýšilo, pokud dojde k závěru, že u tohoto finančního nástroje je k datu vykazání úvěrové riziko nízké“. Přestože úvěrové instituce tudíž mají možnost u expozic vůči „nízkému úvěrovému riziku“ neposuzovat, zda se úvěrové riziko od prvotního zaúčtování významně zvýšilo, tato výjimka by se měla používat pouze v omezeném rozsahu. Úvěrové instituce by zejména měly provádět včasné posouzení významného zvýšení úvěrového rizika u všech úvěrových expozic.
133. V této souvislosti by úvěrové instituce měly v případech, kdy nedojde k významnému zvýšení úvěrového rizika, změny dvanáctiměsíčních očekávaných úvěrových ztrát zaúčtovat vždy prostřednictvím opravné položky, a v případech, kdy dojde k významnému zvýšení úvěrového rizika, by měly u úvěrových expozic přejít k vyčíslení očekávaných úvěrových ztrát za dobu trvání. Kvůli zajištění vysoce kvalitního provádění IFRS 9 by případné použití výjimky pro nízké úvěrové riziko mělo být podloženo jasným důkazem, že úvěrové riziko k datu vykazání je dostatečně nízké, takže by od prvotního zaúčtování nemohlo dojít k významnému zvýšení úvěrového rizika.
134. Pro ilustraci toho, co je považováno za nízké úvěrové riziko v odstavci B5.5.22 IFRS 9, odstavec B5.5.23 uvádí jako příklad nástroj s vnějším ratingem „investičního stupně“. Všechny úvěrové expozice, kterým ratingová agentura udělila rating „investičního stupně“, však nelze automaticky považovat za nízké úvěrové riziko. Úvěrové instituce by se při hodnocení úvěrového rizika úvěrové expozice měly primárně spoléhat na svoje vlastní posouzení úvěrového rizika, a ne se výhradně nebo mechanicky spoléhat na ratingy přidělené

ratingovými agenturami (jsou-li takové ratingy k dispozici). Pokud jsou ale vnitřní úvěrové ratingy v porovnání s vnějšími ratingy optimistické, vedoucí orgán nebo vrcholné vedení úvěrové instituce by měly provést doplňující analýzu a doplnit odůvodnění.

Vyvratitelný předpoklad o platbách, které jsou více než 30 dnů po splatnosti

135. Úvěrové instituce by měly mít procesy posuzování a řízení úvěrového rizika zajišťující včasné odhalení významného zvýšení úvěrového rizika dlouho před tím, než expozice začnou být po splatnosti nebo nesplácené. Přestože se podle IFRS 9 nevyklučuje používání vyvratitelného předpokladu o platbách, které jsou více než 30 dnů po splatnosti, jako záchranného opatření spolu s dalšími dřívějšími ukazateli pro posouzení významného zvýšení úvěrového rizika, úvěrové instituce by ho neměly používat jako primární ukazatel přechodu na očekávané úvěrové ztráty za dobu trvání.
136. Tvrzení, že předpoklad o platbách, které jsou více než 30 dnů po splatnosti, je vyvrácen na základě toho, že nedošlo k významnému zvýšení úvěrového rizika, by mělo být doplněno důkladnou analýzou, která jasně dokládá, že neexistuje vztah mezi tím, že je platba více než 30 dnů po splatnosti, a významným zvýšením úvěrového rizika¹⁸. Tato analýza by měla zohledňovat současné informace a přiměřené a doložitelné informace o budoucím vývoji, které mohou způsobit, že se budoucí hotovostní schodky budou lišit od historické zkušenosti.
137. V tomto ohledu by úvěrové instituce měly relevantní informace o budoucím vývoji, které jsou přiměřené a doložitelné, používat k analýze toho, zda existuje významný vztah mezi těmito informacemi a faktory určujícími úvěrové riziko. Úvěrové instituce by neměly používat vyvratitelný předpoklad o platbách, které jsou více než 30 dnů po splatnosti, pokud neprokáží, že neexistoval významný vztah mezi informacemi o budoucím vývoji a faktorem určujícím úvěrové riziko, nebo že tyto informace nejsou k dispozici bez vynaložení nepřiměřených nákladů nebo úsilí.
138. V omezených případech, kdy je informace o platbách po splatnosti nejhodnějším kritériem, které má úvěrová instituce k dispozici při určování, zda by expozice měly být přesunuty do kategorie očekávaných úvěrových ztrát za dobu trvání, by úvěrové instituce měly věnovat zvláštní pozornost vyčíslení opravné položky k dvanáctiměsíčním očekávaným úvěrovým ztrátám tak, aby očekávané úvěrové ztráty byly řádně zachyceny v souladu s cílem IFRS 9, pokud jde o vyčíslení. Kromě toho by úvěrové instituce měly přihlídnout k tomu, že výrazné spoléhání se na informace vztahující se k minulosti povede při provádění modelu pro účtování očekávaných úvěrových ztrát ke zkreslení a že by úvěrové instituce měly zajistit splnění cílů týkajících se požadavků na znehodnocení podle IFRS 9 (tj. vykázat očekávané úvěrové ztráty, které splňují uvedené cíle, pokud jde o vyčíslení, a zachytit všechna významná zvýšení úvěrového rizika).

¹⁸ V některých jurisdikcích je například obvyklou praxí, že u určitých expozic dlužníci odkládají splacení, avšak historie ukazuje, že tyto zmeškané platby jsou v následujících měsících v plné výši nahrazeny.

4.4 Vyhodnocení orgány dohledu postupů týkajících se úvěrového rizika, zaúčtování očekávaných úvěrových ztrát a kapitálové přiměřenosti

4.4.1 Zásada 1 — Posouzení řízení úvěrového rizika

Příslušné orgány by měly pravidelně vyhodnocovat účinnost postupů úvěrové instituce v oblasti úvěrového rizika.

139. Příslušné orgány by se měly ujistit, že úvěrové instituce přijaly a dodržují spolehlivé postupy týkající se úvěrového rizika popsané v těchto obecných pokynech. Vyhodnocení prováděné příslušnými orgány by mělo mimo jiné zahrnovat to, zda:

- a. je vnitřní funkce přezkumu úvěrového rizika v úvěrové instituci spolehlivá a zda zahrnuje všechny úvěrové expozice;
- b. je kvalita procesů a systémů úvěrové instituce pro účely včasné identifikace, klasifikace, sledování a řešení změn úvěrového rizika u všech úvěrových expozic přiměřená a zda úsudek vedení založený na zkušenostech v úvěrové oblasti zohledňuje současné podmínky a informace o budoucím vývoji, včetně makroekonomických faktorů, a je řádně zdokumentovaný;
- c. procesy úvěrové instituce odrážejí ochotou úvěrové instituce podstupovat riziko způsobem, který zajišťuje neprodlenou identifikaci a řádné sledování úvěrových expozic, u kterých od vzniku nebo nákupu došlo ke zvýšení úvěrového rizika na úroveň převyšující ochotu úvěrové instituce podstupovat riziko, a zda odhadovaná výše opravných položek k očekávaným úvěrovým ztrátám náležitě odráží identifikovaná zvýšení úvěrového rizika u těchto expozic. Jestliže úvěrová instituce vytvoří nebo nakoupí úvěrovou expozici, u které úvěrové riziko při pořízení převyšuje ochotu instituce podstupovat riziko a která tudíž představuje výjimku ze zásad a norem instituce v oblasti poskytování úvěrů, příslušné orgány by měly vyhodnotit, zda instituce zavedla a dodržuje vhodné procesy a kontroly pro účely: počáteční identifikace, přezkumu, schválení a zdokumentování takových expozic; podávání zpráv o takových výjimkách ze stanovených zásad vrcholnému vedení a u individuálně významných expozic vedoucímu orgánu; a řádného sledování těchto expozic po prvotním zaúčtování. Příslušné orgány by rovněž měly vyhodnotit, zda procesy a kontroly úvěrové instituce zvláště určují odhadovanou výši opravných položek k očekávaným úvěrovým ztrátám vztahujícím se k expozicím, které odpovídají ochotě úvěrové instituce podstupovat riziko, a těm, které se vztahují k rizikovějším úvěrovým expozicím;
- d. jsou vedoucímu orgánu a vrcholnému vedení úvěrové instituce pravidelně (například jednou za čtvrtletí nebo, pokud je to opodstatněné, častěji) poskytovány odpovídající informace o úvěrovém riziku úvěrových expozic, o změnách úvěrového rizika, souvisejících opravných položkách k očekávaným úvěrovým ztrátám a o změnách odhadované výše opravných položek;

- e. prognózy používané při posuzování a vyčíslení úvěrového rizika jsou nejen přiměřené a doložitelné, ale také v souladu s prognózami používanými úvěrovou institucí k jiným účelům, přičemž všechny tyto prognózy jsou dány příslušným orgánům k dispozici; a
- f. jsou zásady a postupy úvěrové instituce pro ověřování přesnosti a jednotnosti vnitřních modelů pro posuzování úvěrového rizika spolehlivé.

140. Při tomto vyhodnocování si příslušné orgány mohou od úvěrových institucí prostřednictvím pravidelného vykazování pro účely dohledu, *ad hoc* vykazování nebo kontrol na místě vyžádat poskytnutí doplňujících informací, které nejsou zveřejňovány. Příslušné orgány by si tímto způsobem mohly zajistit doplňující informace rovněž při vyhodnocování níže uvedených zásad.

4.4.2 Zásada 2 — Posouzení stanovené výše očekávaných úvěrových ztrát

Příslušné orgány by se měly ujistit, zda metody používané úvěrovou institucí ke stanovení účetních opravných položek vedou k odpovídajícímu vyčíslení očekávaných úvěrových ztrát v souladu s použitelným účetním rámcem.

141. Při posuzování metod používaných úvěrovou institucí ke stanovení odhadované výše opravných položek by se příslušné orgány měly ujistit, že se úvěrová instituce řídí zásadami a postupy, které jsou v souladu se zásadami pro vyčíslení očekávaných úvěrových ztrát uvedenými v těchto obecných pokynech, a to včetně tohoto:

- a. postupy používané úvěrovou institucí k vyčíslení očekávaných úvěrových ztrát jsou spolehlivé a včasné a zohledňují kritéria, jako je aktualizované ocenění opatření na snížení úvěrového rizika (a to zejména kolaterálu, zbytkového rizika po zohlednění opatření na snížení rizika, korelace rizika a úvěruschopnosti dlužníků a potenciálního dopadu, pokud jde o účinnost ochrany), odhadované peněžní toky na základě posouzení faktorů specifických pro dlužníka a současných a budoucích makroekonomických podmínek spolu s dalšími relevantními informacemi o budoucím vývoji, které ovlivňují očekávanou vymahatelnost úvěrové expozice úvěrové instituce;
- b. rámec a metodika pro vytvoření opravných položek bez ohledu na to, zda jsou stanoveny na portfoliovém nebo individuálním základě, jsou spolehlivé;
- c. souhrnné opravné položky k úvěrovým expozicím jsou přiměřené z hlediska relevantních účetních požadavků a ve vztahu k expozici vůči úvěrovému riziku v portfoliu úvěrové instituce;
- d. nevymahatelnost je v příslušném období zaúčtována prostřednictvím opravných položek nebo odpisů a
- e. bez ohledu na to, jaká metoda se použije k určení očekávaných úvěrových ztrát, přihlížejí vnitřní procesy úvěrové instituce pro vyčíslení očekávaných úvěrových ztrát k úvěrovému

riziku, které úvěrová instituce přijala, a ke změnám úvěrového rizika u úvěrových expozic úvěrové instituce.

142. Při posuzování přiměřenosti stanovené výše očekávaných úvěrových ztrát by příslušné orgány měly důkladně zkontrolovat používání praktických zjednodušení uvedených v oddíle 4.3.
143. Příslušné orgány mohou při přezkumu funkcí úvěrové instituce pro posouzení úvěrového rizika a vyčíslení očekávaných úvěrových ztrát využívat výstupů činnosti vnitřních a vnějších auditorů¹⁹.

4.4.3 Zásada 3 — Posouzení kapitálové přiměřenosti

Příslušné orgány by postupy úvěrové instituce týkající se úvěrových rizik měly rovněž zohlednit při posuzování celkové kapitálové přiměřenosti úvěrové instituce.

144. Při posuzování přiměřenosti úrovně opravných položek k úvěrovým expozicím v souvislosti s celkovou kapitálovou přiměřeností úvěrové instituce by příslušné orgány měly posoudit postupy týkající se úvěrových rizik a měly by přihlídnout k tomu, že příslušné procesy, metodika a související předpoklady úvěrové instituce týkající se očekávaných úvěrových ztrát vyžadují značnou míru úsudku založeného na zkušenostech v úvěrové oblasti.
145. Při provádění posouzení by příslušné orgány měly zohlednit, zda úvěrová instituce:
- a. má účinné systémy a kontroly pro účely včasné identifikace, vyčíslení, sledování a kontroly úrovně úvěrového rizika, významného zvýšení úvěrového rizika a problémů s kvalitou aktiv;
 - b. analyzovala všechny významné relevantní faktory, které ovlivňují úvěrové riziko a vymahatelnost portfolia; a
 - c. zavedla přijatelný způsob stanovování odhadu výše opravných položek, který přinejmenším splňuje zásady vymezené v těchto obecných pokynech, včetně relevantních účetních požadavků.
146. Při posuzování kapitálové přiměřenosti by příslušné orgány měly zohlednit, jak účetní zásady a pravidla úvěrové instituce a zásady a pravidla úvěrové instituce pro posuzování úvěrového rizika ovlivňují vyčíslení hodnoty aktiv a zisků úvěrové instituce, a tudíž její kapitálovou pozici.
147. Jestliže příslušné orgány při posuzování postupů úvěrové instituce týkajících se úvěrového rizika zjistí nedostatky, měly by zvážit, jak tyto nedostatky ovlivňují úroveň vykázaných opravných položek, a v případě, že souhrnná výše opravných položek není podle použitelného

¹⁹ Obecné pokyny orgánu EBA k internal governance (řídící a kontrolní systém) (GL 44) a obecné pokyny orgánu EBA týkající se komunikace mezi příslušnými orgány a statutárními auditory (EBA/GL/2016/05)



účetního rámce přiměřená, by příslušné orgány měly tuto skutečnost projednat s vrcholným vedením a vedoucím orgánem úvěrové instituce a v případě potřeby učinit další vhodná opatření v oblasti dohledu.

148. Příslušné orgány by zejména v případě, že jsou nedostatky při posuzování úvěrového rizika nebo vyčíslování očekávaných úvěrových ztrát významné nebo nejsou včas odstraněny, měly zvážit uplatnění dodatečných kapitálových požadavků podle článku 104 v oddíle III kapitoly 2 hlavy VII směrnice 2013/36/EU.